

നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതി
(2022 സെപ്റ്റംബർ മുതൽ 2022 ജനുവരി വരെ)
സംക്ഷിപ്ത പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട്

മുഖവുര

പ്രകൃതിയിലെ പ്രധാന ഘടകങ്ങളായ മണ്ണ്, വായു, ജലം എന്നീ വിഭവങ്ങൾക്ക് സുരക്ഷ ഒരുക്കിയും അവയെ സംരക്ഷിച്ചുമുള്ള മിഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഗുണഫലങ്ങൾ ഇതിനകം തന്നെ പ്രകടമായിത്തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം, ജലസംരക്ഷണം-ജലസുരക്ഷ, ജൈവ കാർഷിക മാർഗ്ഗങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകിയുള്ള കൃഷി വ്യാപനം എന്നീ മേഖലകളിലും അനുബന്ധമായി വരുന്ന മറ്റു ചില മേഖലകളിലുമാണ് മിഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രധാനമായും നടന്നത്. ഈ മേഖലകളിലെല്ലാം കൈവരിച്ച ഭൗതിക നേട്ടങ്ങൾക്കൊപ്പം ശ്രദ്ധേയമാണ് ബൗദ്ധികതലത്തിൽ വരുത്താനായ മൂല്യാധിഷ്ഠിത നേട്ടങ്ങളും.

വൈവിധ്യവും നൂതനവുമായ പദ്ധതികളിലൂടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെയും കമ്പയിനുകളിലൂടെയും സംസ്ഥാനത്ത് ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ ഗുണപരമായ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കാൻ ഹരിതകേരളം മിഷന് കഴിഞ്ഞു. ഹരിതനിയമ ബോധവൽക്കരണ കമ്പയിൻ പോലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തമായ ജനകീയ വിദ്യാഭ്യാസ പരിപാടിയായി മാറി. സംസ്ഥാനം നേരിട്ട പ്രളയത്തിനും മഴക്കെടുതികൾക്കും ശേഷം പ്രസ്തുത മേഖലകളിൽ നടന്ന ശുചീകരണപ്രവർത്തനങ്ങളിലും കോവിഡ് കാലത്തെ ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും സാമൂഹിക പ്രതിബദ്ധതയോടെ പങ്കുവഹിക്കാൻ മിഷന് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാനത്തെ വിനോദ സഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങൾ മാലിന്യമുക്തമാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ഹരിത ടൂറിസം പദ്ധതിക്ക് തുടക്കമിട്ടു. 'വഴികാട്ടാൻ വാഗമൺ' മാതൃകയിൽ മൂന്നാറിലും ഹരിതടൂറിസം പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഗ്രീൻപ്രോട്ടോക്കോൾ സാമൂഹിക ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കാൻ മിഷൻ ശ്രദ്ധേയമായ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടത്തിയത്. സംസ്ഥാനത്തെ പകുതിയിലേറെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശുചിത്വ പദവിയിലേക്കെത്തിയതും 15,000-ത്തിലധികം സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ ഹരിതചട്ടത്തിലേക്ക് മാറിയതും ഇവിടെ പ്രസക്തമാണ്.

സംസ്ഥാനത്തെ ജനങ്ങൾക്ക് നേരിട്ട് ഗുണഫലങ്ങൾ ലഭിക്കുന്ന തരത്തിൽ വിവിധ വികസന മേഖലകളിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെയും ഏജൻസികളുടേയും സഹായത്തോടെ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി 2 ന്റെ ഭാഗമായി 2022 സെപ്റ്റംബർ മുതൽ 2023 ജനുവരി വരെ കാലയളവിൽ നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ സംക്ഷിപ്ത റിപ്പോർട്ടാണ് ഇതിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ഭരണ നിർവ്വഹണം

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയുടെ ഭരണപരമായ ചിലവുകൾക്കായി വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ള 750 ലക്ഷം രൂപയുടെ 84 ശതമാനവും ഡിസംബർ മാസകാലയളവിനുള്ളിൽ അനുവദിനീയമായ ക്രമത്തിലും സർക്കാർ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിലും വിനിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഹരിത കേരളം മിഷൻ നിർവ്വഹണ ഏജൻസിയായ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പശിമഘട്ടനിർമ്മാൽ മാപ്പത്തോൺ പദ്ധതിക്കായി 1.31 കോടി രൂപയും പ്രാഥമിക ജലഗുണനിലവാര നിർണ്ണയ ലാബ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി 4.31 കോടി രൂപയും കേരളം പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയിൽ നിന്നും സാമ്പത്തിക സഹായം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിക്കായി അനുവദിച്ച തസ്തികയിൽ ഉൾപ്പെട്ട 7 അസിസ്റ്റന്റ് കോഓർഡിനേറ്റർ, 6 പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ തസ്തികയിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിയമിച്ചു സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയിൽ വിവിധ വിഷയത്തിൽ വൈദഗ്ധ്യമുള്ള വിദ്യാർത്ഥികളായ ഇന്റേൺഷിപ്പ് ട്രെയിനിമാരെ നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഓരോ ജില്ലയിലും 5 വീതവും സംസ്ഥാന ഓഫീസിൽ 5 വീതം മൊത്തം 75 ഇന്റേൺഷിപ്പ് ട്രെയിനിമാരെ നിലവിൽ നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ വിവിധ വിഷയങ്ങളിൽ പ്രാവിണ്യം ഉള്ളവരെ മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ വിനിയോഗിക്കുന്നത് വഴി മിഷൻറെ ഇടപെടലുകളിൽ പുതിയ സാങ്കേതികത്വവും അറിവുകളും പുതു ചിന്തകളെയും സംയോജിപ്പിച്ച് മുന്നേറുവാൻ സാധിക്കുന്നുണ്ട് .

ഡെപ്യൂട്ടേഷൻ കാലാവധി കഴിഞ്ഞ രണ്ടു ജില്ലകളിൽ ജില്ലാ കോർഡിനേറ്റർമാരുടെ തസ്തിക നിലവിൽ ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്നതു കാരണം പ്രസ്തുത ജില്ലകളിലുള്ള മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളെ ബാധിക്കുന്നുണ്ട്.

നവകേരളമിഷനുവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ നടക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അവലോകനം നടത്തുന്നതിനായി വിവിധ മിഷനുകളിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന വകുപ്പുകളിലെ നോഡൽ ഓഫീസർമാരുടെ യോഗം എല്ലാ മാസങ്ങളിലും നടന്നുവരുന്നു.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയിൽ വിവിധ മിഷനുകളിൽ നടക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ മോണിറ്റർ ചെയ്യുന്നതിനായി ഹരിതകേരളം മിഷൻറെ ഹരിതദൃഷ്ടി ആപ്ലിക്കേഷനും മറ്റ് മിഷനുകളുടെ ആപ്ലിക്കേഷനുകളും സംയോജിപ്പിച്ച് ഒരു ഓൺലൈൻ മോണിറ്ററിംഗ് ആപ്ലിക്കേഷൻ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമം IIITM-Kയുടെ സാങ്കേതിക സഹായത്തോടെ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഹരിതകേരളം മിഷൻ

പരസ്പര പൂരകങ്ങളായ മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണം, കാർഷിക വികസനവും പരിസ്ഥിതി പുനസ്ഥാപനവും, ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണം എന്നിവയ്ക്കായുള്ള ഹരിതകേരളം മിഷൻറെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ സംക്ഷിപ്തം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. 2021 നവംബർ 18 ന് ചേർന്ന കർമ്മസമിതിയോഗ തീരുമാനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾജാൻ നടന്നുവരുന്നുത്.

ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ദൈനംദിന പുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്യാൻ സഹായിക്കുന്ന ഹരിതമിത്രം ആപ്ലിക്കേഷൻ സോഫ്റ്റ് വെയർ, നീർച്ചാലുകളുടെ പുനരുജ്ജീവന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സഹായകരമായ മാപ്പത്തോൺ പദ്ധതി, കേരളത്തെ കാർബൺ നെറ്റ് സീറോ എമിഷനിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ സഹായകമായ കാർബൺ ന്യൂട്രൽ പദ്ധതി എന്നിവ ഹരിതകേരളം മിഷൻറെ സാങ്കേതിക നിർവ്വഹണത്തോടെ നിലവിൽ പുരോഗമിക്കുന്ന പ്രധാന പദ്ധതികളാണ്.

ഉപമിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ :- ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ

മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണം (ജലസമൃദ്ധി)

- “ഇനി ഞാനൊഴുകട്ടെ” ജനകീയ നീർച്ചാൽ വീണ്ടെടുക്കൽ വഴിയുള്ള ജലസംരക്ഷണം പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി റിപ്പോർട്ട് മാസങ്ങളിൽ 4440 കിലോമീറ്റർ നീർച്ചാലുകളും 412 കുളങ്ങളും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും 931 പുതിയ കുളങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതുകൂടാതെ റിപ്പോർട്ട് മാസങ്ങളിൽ 1316 കിണറുകൾ റീചാർജ്ജ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 3648 പുതിയ കിണറുകൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജലസംരക്ഷണം സാധ്യമാക്കുന്നതിനായി റിപ്പോർട്ട് മാസങ്ങളിൽ 2309 സ്ഥിരം

തടയണകളും 4232 താൽക്കാലിക തടയണകളും നിർമ്മിച്ചു.

- വ്യതിയാനം നീർച്ചാലുകളുടെയും പുഴകളുടെയും 36,86,849 sq mtr ദൂരം പാർശ്വ ഭിത്തികൾ കയർ ഭൂ വസ്ത്രം ഉപയോഗിച്ച് ബലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.
- മണ്ണിടിച്ചിലും ഉരുൾപൊട്ടലും പരമാവധി ലഘൂകരിക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശത്തോടു കൂടി വേണ്ടി പശ്ചിമഘട്ട പ്രദേശത്തെ നീർച്ചാൽ ശൃംഖലകൾ ശാസ്ത്രീയമായി കണ്ടെത്തി വീണ്ടെടുക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള മാപ്പത്തോൺ പദ്ധതിയെ “ഇനി ഞാനൊഴുകട്ടെ” മൂന്നാം ഘട്ടം കാമ്പയിനിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാപ്പത്തോൺ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന 230 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ 25 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ഒന്നാം ഘട്ടം പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- ജനങ്ങൾക്കു ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനോടൊപ്പം കുടിക്കുന്ന വെള്ളം ശുദ്ധവും സുരക്ഷിതവുമാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഓരോ പഞ്ചായത്തിലും ഒരു ഹയർസെക്കൻഡറി സ്കൂളിൽ രസതന്ത്ര ലാബിനോടനുബന്ധിച്ച് ആരംഭിക്കുന്ന പ്രാഥമിക ജലഗുണനിലവാര നിർണ്ണയ ലാബ് സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവർത്തനം പുരോഗമിക്കുന്നു. 254 ലാബുകൾക്ക് ഭരണാനുമതി ലഭ്യമാക്കി. 166 സ്കൂളുകളിൽ പൂർത്തിയാക്കി. ഇതുകൂടാതെ കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെ സഹായത്തോടെ 313 ലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തുടക്കം കുറിച്ചു.
- ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട പാറക്വാറികളിലെ ജലം പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പാറക്വാറി റീചാർജ്ജ് കൊല്ലം ജില്ലയിലെ കരീപ്ര ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ 2 ക്വാറികളിൽ ആരംഭിച്ചു. പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ തുടങ്ങിയ ഈ പദ്ധതി മറ്റ് സ്ഥലങ്ങളിൽ നടപ്പാക്കാനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പുകൾ ആരംഭിച്ചു.
- ജല ബഡ്ജറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതിനും പൊതുകുളങ്ങളിൽ സമയാസമയങ്ങളിൽ ലഭ്യമായ ജലത്തിന്റെ അളവ് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് മനസിലാക്കുന്നതിനും സഹായകരമായ രീതിയിൽ ജലലഭ്യത നിർണ്ണയ സ്കെയിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി തൃശൂർ ജില്ലയിലെ 3 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ 4 കുളങ്ങളിൽ വാട്ടർ സ്കെയിൽ സ്ഥാപിച്ചു.
- 2022 ജനുവരിയിൽ ആരംഭിച്ച തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ പുഴയൊഴുകും മാണിക്കൽ എന്ന പദ്ധതിയുടെ 50% പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൂർത്തീകരിച്ചു.
- നീർത്തട പ്രദേശങ്ങളിലെ മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണം ലക്ഷ്യമിട്ട് ഹരിതകേരളം മിഷന്റെയും എം.ജി.എൻ.ആർ.ഇ.ജി.എസ്.ന്റെയും സംയുക്താഭിമുഖ്യത്തിൽ നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രവർത്തനം കേരളത്തിലെ മുഴുവൻ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും പൂർത്തിയാക്കുന്ന ഘട്ടത്തിലാണ്.
- പേരാവൂർ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിൽ ജലാഞ്ജലി-നീരുറവ് പദ്ധതി മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ പൂർത്തിയാക്കി പ്രവൃത്തി നിർവഹണം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- പൊഴിയൂർ എ.വി.എം. കനാൽ പുനരുജ്ജീവനവും വിനോദസഞ്ചാര വികസനവും ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പദ്ധതിക്ക് തുടക്കം കുറിച്ചു.
- വയനാട് ജില്ലയിലെ കബനിക്കായ് വയനാട്, ബാലുശ്ശേരിയിലെ മഞ്ഞപ്പുഴ വികസനം എന്നീ പദ്ധതികളും പുരോഗമിക്കുന്നു.

കാർഷിക പരിസ്ഥിതി പുനസ്ഥാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- തരിശു ഭൂമിയിൽ കൃഷിയിറക്കുന്ന തരിശുരഹിത ഗ്രാമം പദ്ധതിയിൽ 126 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെ തിരഞ്ഞെടുത്തു.
- കൊല്ലം ജില്ലയിലെ മൈനാഗപ്പള്ളി പഞ്ചായത്തിൽ കൃഷി യോഗ്യമല്ലാതായിപ്പോയ 574 ഏക്കർ നെൽ വയലിൽ കൃഷിയിറക്കിയിട്ടുണ്ട്.

- കോഴിക്കോട് തിക്കോടി പഞ്ചായത്തിൽ തരിശായി കിടന്ന നടയകം പാടശേഖരത്തിൽ 30 വർഷത്തിനുശേഷം കൃഷിയിറക്കിയിട്ടുണ്ട് .
- കോഴിക്കോട് കോർപ്പറേഷനിലെ 44 വാർഡിലെ പാലാറ്റി പാടശേഖരത്തിലെ 12 ഏക്കർ ഏലയിൽ ആറ് ഏക്കർ പാടത്തിൽ കൃഷിയിറക്കിയിട്ടുണ്ട് .
- 446 വാർഡുകൾ തിരഞ്ഞെടുത്തതിൽ 90 വാർഡുകളിൽ ഹരിതസമൃദ്ധി വാർഡായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- ആരാധനാലയങ്ങളിലെ തരിശുഭൂമിയിൽ കൃഷി ചെയ്യുന്ന ദേവഹരിതം പദ്ധതിക്ക് ഈ വർഷം 126 സ്ഥലങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്തു പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു.
- സ്ഥാപനതല കൃഷിക്കായി 62 വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്തു പ്രവർത്തനം നടന്നുവരുന്നു. ട്രാവൻകൂർ ടൈറ്റാനിയം പ്രോഡക്ട് ഫാക്ടറിയിൽ 5 ഏക്കർ കശുമാവ് കൃഷിയും 15 ഏക്കറിൽ പച്ചക്കറി ഫലവൃക്ഷകൃഷിയും ആരംഭിച്ചു.
- റിപ്പോർട്ട് മാസങ്ങളിൽ 28.3025 ഏക്കർ സ്ഥലത്തു 58 പച്ചത്തുരുത്തുകൾ സ്ഥാപിച്ചു. നിലവിൽ സംസ്ഥാനത്തുടനീളം 645.146 ഏക്കറിലായി 2515 പച്ചത്തുരുത്തുകൾ നിലവിലുണ്ട്.
- കാർബൺ ന്യൂട്രൽ കേരളം/നെറ്റ് സീറോ എമിഷൻ അവസ്ഥയിലേക്കെത്തിക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തുടക്കമിട്ടു. വിദഗ്ധരെ പങ്കെടുപ്പിച്ച് ശിൽപ്പശാല സംഘടിപ്പിച്ചു. നിർവ്വഹണ രൂപരേഖ (കരട്) തയ്യാറാക്കി.

ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- **വലിച്ചെറിയൽ മുക്ത കേരളം കാമ്പയിൻ** - 26-01-2023 മുതൽ 20-02-2023 വരെ ആകെ 852 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലാണ് ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നത്. 717 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ 3,211 സ്പോട്ടുകളാണ് വൃത്തിയാക്കിയിട്ടുള്ളത്. 77,517 പേരുടെ പങ്കാളിത്തം ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഉണ്ടായി. ആകെ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി നീക്കം ചെയ്തത് 1,419.5 ടൺ മാലിന്യമാണ്. 6,03,246.32 ചതുരശ്ര മീറ്റർ സ്ഥലമാണ് മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്ത് വീണ്ടെടുക്കാനായത്.
- കേരളത്തിലെ 1,034 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും അജൈവ മാലിന്യം വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം നടത്തുന്നതിന് ഹരിതകർമ്മസേന രൂപീകൃതമായി. പരിശീലനം ലഭിച്ച 30,830 ഹരിതകർമ്മസേനാംഗങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. കഴിഞ്ഞ ഒരു വർഷകാലയളവിൽ 2800 പേരാണ് പുതിയതായി ഹരിതകർമ്മസേന അംഗങ്ങളായി ചേർന്നത്.
- 1,003 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ അജൈവ പാഴ്വസ്തു ശേഖരണത്തിനും തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമായി മെറ്റീരിയ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റികൾ MCF സ്ഥാപിച്ചു.
- കേരളത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ വീടുകളിൽ/സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കൾ ഹരിതകർമ്മസേനാംഗങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് 12554 മിനി MCF കളിലും 1181 മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ സെന്ററുകളിൽ (എം.സി.എഫ്) സൂക്ഷിച്ച്, തരംതിരിച്ച് 173 റിസോഴ്സ് റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി (ആർ.ആർ.എഫ്) കേന്ദ്രങ്ങൾ വഴി ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയ്ക്കും, എം.സി.എഫുകളിൽ നിന്നും നേരിട്ട് സ്വകാര്യ ഏജൻസികൾക്കും കൈമാറുന്നു.
- കേരളത്തിലെ 57 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ജൈവ മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നുണ്ട്.

- കേരളത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലുള്ള വീടുകളിൽ നിന്നും റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ 20155.99 ടൺ അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കൾ ഹരിതകർമ്മസേന ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട് കൂടാതെ കേരളത്തിലെ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ 5319.92 ടൺ അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കൾ ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട് .
- റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ 3093.8 ടൺ തരം തിരിച്ച പ്ലാസ്റ്റിക് 7685.9 ടൺ നിഷ്ക്രിയ മാലിന്യങ്ങളും 286.9 ടൺ ഇ-മാലിന്യങ്ങളും 797.65 ടൺ ചില്ലി മാലിന്യവും 176.8 ടൺ തുണി മാലിന്യവും ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിക്ക് കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ 206.5 ടൺ പ്ലാസ്റ്റിക് ഷ്രേഡ് ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.
- ലെഗസി മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് പ്രതിമാസം ശരാശരി 2.09 കോടി രൂപ കേരളത്തിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ചിലവിട്ടതായി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- കേരളത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലുള്ള ശരാശരി 51 ലക്ഷം വീടുകളിൽ നിന്നും ഹരിത കർമ്മസേന വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം നടത്തുന്നുണ്ട് ഇത് ഏകദേശം കേരളത്തിലെ ആകെ വീടുകളുടെ 52% വരും കൂടാതെ സംസ്ഥാനത്തെ 4.5 ലക്ഷം സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ഹരിത കർമ്മ സേന വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം നടത്തുന്നുണ്ട്.
- റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ യൂസർഫീ ഇനത്തിൽ ശരാശരി 15 കോടി രൂപയുടെ വരുമാനം ഹരിത കർമ്മ സേനക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ ഒരു ഹരിത കർമ്മസേന അംഗത്തിന് 5,000 രൂപ ശരാശരി പ്രതിമാസ വരുമാനം ലഭിച്ചതായി കണക്കാക്കുന്നു.
- മാലിന്യത്തിന്റെ ഉറവിടം മുതൽ സംസ്കരണം വരെ ട്രാക്ക് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഓൺലൈൻ മോണിറ്ററിംഗ് ഹരിതമിത്രം ആപ്പ് 313 ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിലും 59 മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും 4 മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിലും ഈ സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കാനുള്ള നടപടി പുരോഗമിക്കുന്നു.
- റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ ഹരിതമിത്രം അപ്ലിക്കേഷൻ മുഖേന 33,57,320 കെട്ടിടങ്ങളിൽ എന്റേഴ്സൈസ് ചെയ്യുകയും 16,56,297 വീടുകളിൽ അപ്ലിക്കേഷൻ വഴിയുള്ള സർവീസ് ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു.
- ശുചീകരണ യജ്ഞത്തിന്റെ ഭാഗമായി നാളിതുവരെ 3081.3 ടൺ ജൈവമാലിന്യവും 15661.7 ടൺ അജൈവ മാലിന്യവും നാളിതുവരെ നീക്കം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- ഖര മാലിന്യ പരിപാലന നിയമ ലംഘനത്തിന് റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ 2346 പിഴ ചുമത്തിയ കേസുകൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പിഴയായി ശരാശരി 12.77 ലക്ഷം രൂപ പ്രതിമാസം വിവിധ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഈടാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ഇന്ത്യഹൈറേഞ്ച് മൗണ്ടൻ ലാൻഡ് സ്കേപ് പദ്ധതി (യു.എൻ.ഡി.പി.)

- കേന്ദ്ര വനം പരിസ്ഥിതി മന്ത്രാലയവുമായി സഹകരിച്ച് യു. എൻ.ഡി.പി.യും GEF ഉം നടപ്പാക്കിയ ഈ പദ്ധതിയുടെ നിർവ്വഹണസഹായ സംവിധാനമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നത് ഹരിതകേരളം മിഷനാണ്.
- യുഎൻഡിപി പദ്ധതി 2022 സെപ്റ്റംബറിൽ ഔദ്യോഗികമായി അവസാനിച്ചു. പദ്ധതി ഏറ്റെടുത്ത സംരംഭങ്ങൾ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിന്, ഫീൽഡ് തലത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു സുസ്ഥിരത ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിന് വേണ്ടി ഹരിത കേരളം

മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു പ്രോജക്ട് ഇസ്റ്റിമെന്റേഷൻ യൂണിറ്റ് രൂപീകരിക്കുവാൻ സർക്കാർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട് .

- പദ്ധതിയുടെ ടെർമിനൽ ഇവാലുവേഷൻ 2022 സെപ്റ്റംബറിൽ നടത്തിയിരുന്നു. ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ പ്രത്യേക സംസ്ഥാന പ്രോജക്ട് സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റി (എസ്.പി.എസ്.സി) ചേർന്നു.
- യോഗ തീരുമാനമനുസരിച്ച് വകുപ്പുകളുടെ പ്രത്യേക യോഗം ചേർന്ന് പദ്ധതിയിൽ തുടരേണ്ട സുപ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങളെ കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യാനും നിർദ്ദേശമുണ്ട്.
- നെല്ല്, തിന, ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ, കിഴങ്ങു വിളകൾ എന്നിവയുടെ നാടൻ ഇനങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി തുടങ്ങിയ കാർഷിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടരുന്നുണ്ട്.
- പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി സ്ഥാപിച്ച മറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫസിലിറ്റി സംവിധാനം മൂന്നാർ കല്ലാറിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു.
- അടിമാലി ഗവൺമെന്റ് സ്കൂളുമായി സഹകരിച്ച് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വികസിപ്പിക്കുന്ന ജൈവവൈവിധ്യ വിജ്ഞാന കേന്ദ്രം ഉത്ഘാടനത്തിനായി തയ്യാറായിട്ടുണ്ട്.
- മൂന്നാർ ടൗണിൽ പ്ലാസ്റ്റിക് പാഴ്വസ്തുക്കൾ കൊണ്ട് ഒരു അപ്സൈക്കിൾ പാർക്ക് നിർമ്മിച്ച് 2022 നവംബർ 17ന് പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് തുറന്നു കൊടുത്തു. ഇതു കൂടാതെ നിലവിലുള്ള കംഫർട്ട് സ്റ്റേഷൻ നവീകരിച്ചു പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് തുറന്നു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.

ലൈഫ് മിഷൻ (2022 നവംബർ മുതൽ 2023 ജനുവരി)

- ലൈഫ് സമ്പൂർണ്ണ പാർപ്പിട പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി 2017 മുതൽ 2023 ജനുവരി വരെ ലൈഫ് ഒന്നാം ഘട്ടത്തിലും ലൈഫ് രണ്ടാം ഘട്ടത്തിലും മൂന്നാം ഘട്ടത്തിൽ നിന്നും ഭൂമിയാർജ്ജിച്ച വിഭാഗത്തിലും പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ, ഫിഷറീസ് അഡീഷണൽ ലിസ്റ്റിൽ നിന്നുമായി 31.01.2023 വരെ 3,23,894 ഗുണഭോക്താക്കൾ ഭവനനിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ 5,852 ഗുണഭോക്താക്കൾ ഭവനനിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ചു.
- റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ 6,402 ഗുണഭോക്താക്കൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി കരാറിലേർപ്പെട്ട് ഭവനനിർമ്മാണം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- ലൈഫ് ഭവനപദ്ധതിപ്രകാരം 2017-ൽ തയ്യാറാക്കിയ ലൈഫ് ഭവനരഹിത പട്ടികയിലേയും, 2019-ലെ പട്ടിക ജാതി/ പട്ടിക വർഗ്ഗ/ ഫിഷറീസ് അഡീഷണൽ ലിസ്റ്റിലേയും ഭൂമിയുള്ള ഭവനരഹിതരിൽ കരാർവക്കാൻ അവശേഷിക്കുന്നവരുടെ കരാർവയ്ക്കൽ നടപടികൾ ഉൗർജ്ജിതമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.
- അതിദരിദ്ര സർവ്വേയിലൂടെ കണ്ടെത്തിയ വീട് ആവശ്യമുള്ളഗുണഭോക്താക്കളുടെ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് ലൈഫ് ഗുണഭോക്തൃ പട്ടികയുടെ ഭാഗമാക്കുന്നതിനുള്ള സർക്കാർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. (സ.ഉ. (സാധാ) 227/2023/തസ്വഭവ, തീയതി 27.01.2023)

വിദ്യകിരണം

- 5 കോടി കിഫ്ബി ഫണ്ടിലുൾപ്പെട്ട ഒരു കെട്ടിടവും 3 കോടി കിഫ്ബി ഫണ്ടിലുൾപ്പെട്ട 9കെട്ടിടവും 1കോടി കിഫ്ബി ഫണ്ടിലുൾപ്പെട്ട 17 കെട്ടിടങ്ങളും ഡിസംബർ, ജനുവരി മാസങ്ങളിലായി പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

- ഹരിതവിദ്യാലയം ശുചിത്വവിദ്യാലയം എന്ന ആശയത്തിന് ഒരു പദ്ധതി രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സർക്കാരിന്റെ നൂറ് ദിന കർമ്മപരിപാടിയിലുൾപ്പെടുത്തി തുടക്കം കുറിക്കുന്നതാണ്.
- സ്കൂൾ പാഠ്യപദ്ധതി സമഗ്രമായി പരിഷ്കരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ജനകീയ ചർച്ചകളിലൂടെ സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ മേഖലയിലെയും ജനവിഭാഗങ്ങളുടെയും അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും സ്വരൂപിച്ച് 26 ഫോക്കസ് മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ചർച്ചകൾ നടത്തി ഉരുത്തിരിഞ്ഞ നിർദ്ദേശങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും ക്രോഡീകരിച്ച് എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി ഡയറക്ടർക്ക് സമർപ്പിച്ചു.
- നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി II ന്റെ ജില്ലാ മിഷൻ യോഗങ്ങൾ ജില്ലകളിൽ സംഘടിപ്പിച്ചു. ആർദ്രം, ലൈഫ്, വിദ്യാകിരണം, ഹരിത കേരളം മിഷൻ കോർഡിനേറ്റർമാർ പങ്കെടുത്തു. ഡിഡിഇ മീറ്റിംഗുകൾ, ജില്ലാ വികസന സമിതി യോഗം എന്നിവയും ജില്ലകളിൽ സംഘടിപ്പിച്ചു.
- മുഴുവൻ പാഠപുസ്തകങ്ങളും ജന്റർ ഓഡിറ്റിങ് നടത്തുന്നതിനായി ഒരു പ്രൊപ്പോസൽ തയ്യാറാക്കി. ദേശീയ തലത്തിലുള്ള വിദഗ്ദ്ധരെ ഉൾപ്പെടുത്തിയുള്ള ഒരു വെബിനാറും ശില്പശാലയും എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തുകയും ടെക്സ്റ്റ് ബുക്ക് ജന്റർഓഡിറ്റ് ചെയ്യുന്നതിനുമുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ആർദ്രം മിഷൻ

- ആർദ്രം മിഷന്റെ 886 പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളായി പരിവർത്തനം ചെയ്യാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടിതിൽ 597 സ്ഥാപനങ്ങളെ പൂർണ്ണമായും പരിവർത്തനം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞു. സെപ്റ്റംബർ മുതൽ ജനുവരി വരെയുള്ള കാലയളവിൽ 8 പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളായി പരിവർത്തനം ചെയ്തു.
- സംസ്ഥാനത്ത് 152 സാമൂഹിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ ബ്ലോക്ക് ലെവൽ കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രമാക്കി ഉയർത്താൻ തെരഞ്ഞെടുത്തതിൽ 20 എണ്ണത്തിന്റെ പ്രവൃത്തികൾ പൂർത്തീകരിച്ചു. സെപ്റ്റംബർ മുതൽ ജനുവരി വരെയുള്ള കാലയളവിൽ 13 സാമൂഹിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ ബ്ലോക്ക് ലെവൽ കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രമാക്കി പരിവർത്തനം ചെയ്തു.
- 2018--22 വർഷങ്ങളിൽ മൂന്ന് ഘട്ടങ്ങളായി 43 താലൂക്ക് ആശുപത്രികൾ ഒപി പരിവർത്തനത്തിനായി തിരഞ്ഞെടുത്തതിൽ 8 എണ്ണം പൂർത്തീകരിച്ചു.
- 30 വയസ്സിന് മുകളിലുള്ള വ്യക്തികളിൽ ജീവിതശൈലീ രോഗങ്ങൾ സ്ക്രീൻ ചെയ്യുന്ന വാർഷിക പരിശോധനാ പദ്ധതിയിൽ, റിപ്പോർട്ട് മാസത്തിൽ 36,33,515 വ്യക്തികളെ സ്ക്രീൻ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- ഇതിൽ (6.5%) പേർക്ക് ക്യാൻസർ സാധ്യത ഉള്ളതായും, (21.2%) പേർക്ക് പ്രമേഹ/രക്താതിമർദ്ദ സാധ്യത ഉള്ളതായും, (3.6%) പേർക്ക് ക്ഷയരോഗ സാധ്യത ഉള്ളതായും, (2.1%) പേർക്ക് മറ്റ് ശ്വാസകോശ രോഗങ്ങൾക്കുള്ള സാധ്യത ഉള്ളതായും കണ്ടെത്തി കൂടുതൽ പരിശോധനകൾക്കായി റഫർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- ക്യാൻസർ രോഗ സാധ്യതയുള്ളവരുടെ വിശദമായ ക്ലിനിക്കൽ, ലാബ് പരിശോധനകൾക്കായി ക്യാൻസർ കെയർ പോർട്ടലിന്റെ ഉത്ഘാടനം ബഹു: മുഖ്യമന്ത്രി 2022 നവംബർ ഒന്നാം തീയതി, കേരളപ്പിറവി ദിനത്തിൽ, നിർവ്വഹിച്ചു.
- നിലവിൽ 4742 പേരുടെ ക്ലിനിക്കൽ സ്ക്രീനിംഗ് ഈ പോർട്ടൽ വഴി നടത്തിയിട്ടുണ്ട്.
- സാന്ത്വന പരിചരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഹോമിയോ വകുപ്പ് ,ദാരതീയ ചികിത്സാ വകുപ്പുകൾ ശില്പശാല നടത്തി സംസ്ഥാന തല മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

- മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിൽ സാമ്പത്തിക പരിചരണം നടത്തുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.
- കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടേയും (RKI) ലോക ബാങ്കിന്റെയും സഹായത്തോടെ നടപ്പിലാക്കുന്ന വൺ ഹെൽത്ത് പദ്ധതിയുടെ ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത നാല് ജില്ലകളിലും (പത്തനംതിട്ട, ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, ഇടുക്കി) ലബോറട്ടറി ജീവനക്കാർക്കുള്ള പരിശീലനം 2022 പൂർത്തിയായി.
- ലാബ് ശ്രംഖല ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള വിലയിരുത്തൽ പൂർത്തിയായി. ലാബുകളുടെ ഗ്യാപ്പ് അനാലിസിസ് പൂർത്തിയായി.
- വേൾഡ് വൺ ഹെൽത്ത് കോൺഗ്രസുമായി ബന്ധപ്പെട്ട റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി അന്തിമരൂപം നൽകി.
- പത്തനംതിട്ട ജില്ലയിൽ ആന്റി-മൈക്രോബിയൽ റെസിസ്റ്റൻസിനെതിരെ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുവാനായി ക്യാമ്പയിൻ ആരംഭിക്കുവാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി ഒരു ശില്പശാല സംഘടിപ്പിച്ചു.
- മന്ത് രോഗ നിവാരണത്തിനായി Mass Drug Administration (MDA) പ്രോഗ്രാം, Transmission Assessment Survey (TAS) എന്നിവ തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, തൃശ്ശൂർ, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ, കാസറഗോഡ് ജില്ലകളിൽ പൂർത്തിയായി.
- ശാസ്ത്രീയ ചികിത്സ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, ആരോഗ്യ രംഗത്ത് ഗവേഷണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങളോടെ ജീവിതശൈലി രോഗങ്ങളുടെ പ്രതിരോധത്തിലും ആരോഗ്യ വർദ്ധക പ്രവർത്തനങ്ങളിലും, സാമ്പത്തിക പരിചരണത്തിലും വിവിധ ചികിത്സാ രീതികളുടെ ഏകോപനം സാധ്യമാക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് വിവിധ ചികിത്സാ ശാഖകളിലെ ഡോക്ടർമാരുടെ യോഗം നടത്തി. തുടർ ശില്പശാലകൾ നടത്തി ഏതൊക്കെ മേഖലകളിൽ ഏകോപനം സാധ്യമാകുമെന്ന് കണ്ടെത്താൻ തീരുമാനിച്ചു.
- സംസ്ഥാനത്തെ 140 മണ്ഡലങ്ങളിലും കുറഞ്ഞത് പത്ത് കിടക്കകൾ വീതമെങ്കിലും ഉള്ള ഐസോലേഷൻ വാർഡുകൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിലേക്ക് ആകെ ഉള്ള 140 ൽ 86 നിയോജക മണ്ഡലങ്ങളിൽ നിലവിൽ സൈറ്റ് തയ്യാറാണ്. ഇതിൽ 83 സ്ഥലങ്ങളിൽ നിർമ്മാണം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. 10 സ്ഥലങ്ങളിൽ നിർമ്മാണം പൂർത്തിയായി. 2023 മാർച്ച് മാസത്തോടെ 48 സ്ഥലങ്ങളിൽ നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. പൂർത്തിയായ 10 ഐസോലേഷൻ വാർഡുകളുടെ ഉത്ഘാടനം ഡിസംബർ മാസം 17ന് കോഴിക്കോട് നടന്ന ചടങ്ങിൽ വെച്ച് ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രി നിർവ്വഹിച്ചു.

ഉപമിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ :- വിശദമായി

ജലസംരക്ഷണം

ശ്രദ്ധേയമായ ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കാണ് കേരളം കഴിഞ്ഞ വർഷങ്ങളിൽ സാക്ഷ്യം വഹിച്ചത്. പൂഴകൾക്ക് പുതുജീവൻ കിട്ടുവിയം നദീപുനരുജ്ജീവന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു. നീർച്ചാലുകളുടെ ജനകീയ വീണ്ടെടുപ്പിനായി സംഘടിപ്പിച്ച 'ഇനി ഞാനൊഴുകട്ടെ' പരിപാടി ജലസംരക്ഷണ രംഗത്ത് സൃഷ്ടിച്ച മാറ്റം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. കിണറുകളുടെയും കുളങ്ങളുടെയും നവീകരണവും റീചാർജ്ജിംഗും ഏറെ ഫലം നൽകി. ജലസമൃദ്ധി ലക്ഷ്യമിട്ട് സംഘടിപ്പിച്ച മറ്റു വിവിധ പരിപാടികൾ കാർഷിക മേഖലയിൽ നവോന്മേഷമുണ്ടാക്കി. ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ സ്കെയിലുകൾ സ്ഥാപിച്ച് ജലസമ്പത്ത് തിട്ടപ്പെടുത്താനുള്ള നടപടികൾ, ജലസ്രോതസ്സുകൾ ഡിജിറ്റൽ മാപ്പിൽ അടയാളപ്പെടുത്തുന്ന മാപ്പത്തോൺ, കുടിവെള്ളത്തിന്റെ ഗുണനിലവാര പരിശോധനയ്ക്കുള്ള ജലഗുണതാ പരിശോധനാ

ലാബുകൾ തുടങ്ങിയവ സംസ്ഥാനത്തു നടന്നു വരുന്ന വേറിട്ട ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ്.

മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണം (ജലസമൃദ്ധി)

ജലസംരക്ഷണം (പ്രവർത്തനങ്ങൾ)

റിപ്പോർട്ട് മാസങ്ങളിൽ :- ജലസംരക്ഷണ മേഖലയിൽ റിപ്പോർട്ട് മാസങ്ങളിൽ 4440 കിലോമീറ്റർ നീർച്ചാലുകളും 412 കുളങ്ങളും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും 931 പുതിയ കുളങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതുകൂടാതെ റിപ്പോർട്ട് മാസങ്ങളിൽ 1316 കിണറുകൾ റീചാർജ്ജ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 3648 പുതിയ കിണറുകൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജലസംരക്ഷണം സാധ്യമാക്കുന്നതിനായി റിപ്പോർട്ട് മാസങ്ങളിൽ 2309 സ്ഥിര തടയണകളും 4232 താൽക്കാലിക തടയണകളും നിർമ്മിച്ചു.

ജലസംരക്ഷണം (പ്രവർത്തനങ്ങൾ)	2022 ആഗസ്റ്റ് മാസം വരെ	2022 സെപ്റ്റംബർ മുതൽ ജനുവരി വരെ	ആകെ (പ്രവർത്തനം)
സ്ഥാപിച്ച ജലഗുണനിലവാര നിർണ്ണയ ലാബുകൾ (എണ്ണം)	150	16	166
ലാബുകൾ നടത്തിയ പരിശോധനകൾ (എണ്ണം)	4589	2755	9481
പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച നീർച്ചാലുകൾ (കിമീ)	10127	4440	14567
പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച കുളങ്ങൾ (എണ്ണം)	851	412	1263
നിർമ്മിച്ച കുളങ്ങൾ (എണ്ണം)	1624	931	2555
റീചാർജ്ജ് ചെയ്ത കിണറുകൾ (എണ്ണം)	4112	1316	5428
നിർമ്മിച്ച കിണറുകൾ (എണ്ണം)	6127	3648	9775
നിർമ്മിച്ച സ്ഥിര തടയണകൾ (എണ്ണം)	152	2309	2461
നിർമ്മിച്ച താൽക്കാലിക തടയണകൾ (എണ്ണം)	21310	4232	25542

ആകെ കണക്കുകൾ :- ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നശേഷം ഉള്ള ആകെ കണക്കുകൾ പ്രകാരം ജലസംരക്ഷണം പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി 14567 കിലോമീറ്റർ നീർച്ചാലുകളും 1263 കുളങ്ങളും പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചു. (കഴിഞ്ഞ 5 വർഷം പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച 45736 കി.മീ.നു പുറമെയാണിത്). 2555 പുതിയ കുളങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു. 5428 കിണറുകൾ റീചാർജ്ജ് ചെയ്യാനും 9775 പുതിയ കിണറുകൾ നിർമ്മിക്കാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. നീർച്ചാലുകളിൽ ജലസംരക്ഷണം സാധ്യമാക്കുന്നതിനായി 2461 സ്ഥിര തടയണകളും 25542 താൽക്കാലിക തടയണകളും നിർമ്മിച്ചു. പ്രധാനമായും മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സാധ്യത പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയാണ് ഈ പ്രവൃത്തികൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

ജില്ലാതല കണക്കുകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു (2021 ഏപ്രിൽ മുതൽ 2023 ജനുവരി മാസം വരെ).

ക്രമ നം	ജില്ല	പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച നിർമ്മാണങ്ങൾ	പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച കൂട്ടങ്ങൾ	നിർമ്മിച്ച കൂട്ടങ്ങൾ	റീപാർജ്ചെയ്ത കിണറുകൾ	നിർമ്മിച്ച കിണറുകൾ	നിർമ്മിച്ച തടയണകൾ (എണ്ണം)	
		നീളം (കി.മീ.)	എണ്ണം	എണ്ണം	എണ്ണം	എണ്ണം	എണ്ണം	സ്ഥിരം
1	തിരുവനന്തപുരം	2346.9	317	295	280	1503	861	4631
2	കൊല്ലം	2203.5	55	241	467	2040	2	11026
3	പത്തനംതിട്ട	613.1	31	78	368	533	4	1378
4	ആലപ്പുഴ	558.0	28	26	175	212	1	0
5	കോട്ടയം	439.3	14	135	300	345	0	1171
6	ഇടുക്കി	567.8	114	78	230	181	24	1103
7	എറണാകുളം	1399.8	122	212	756	430	6	0
8	തൃശ്ശൂർ	519.2	47	63	179	497	4	27
9	പാലക്കാട്	1342.5	151	282	67	383	0	786
10	മലപ്പുറം	478.4	56	261	2	1571	3	528
11	കോഴിക്കോട്	1225.0	154	114	302	673	4	141
12	വയനാട്	1017.9	24	450	50	61	94	564
13	കണ്ണൂർ	1270.4	90	169	1589	843	1084	3378
14	കാസർഗോഡ്	585.2	60	151	663	503	374	809
	ആകെ	14567.0	1263	2555	5428	9775	2461	25542

ജലഗുണനിലവാര നിർണ്ണയ ലാബ്

ജനങ്ങൾക്കു ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനോടൊപ്പം കുടിക്കുന്ന വെള്ളം ശുദ്ധവും സുരക്ഷിതവുമാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിലേയും ഒരു ഹൈഡ്രോളോഗി സ്കൂളിൽ വീതം പ്രാഥമിക ജലഗുണനിലവാര നിർണ്ണയ ലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു. സ്ഥാപിച്ച ലാബുകളിൽ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ അധ്യാപകർക്കും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ആവശ്യമായ പരിശീലനങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാനത്ത് ഇതുവരെ ഇത്തരത്തിൽ 254 ഹയർ സെക്കൻഡറി സ്കൂളുകളിൽ ജല ഗുണനിലവാര നിർണ്ണയ ലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ഭരണാനുമതി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ 166 സ്കൂളുകളിൽ ഇതുവരെ ലാബുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. 9481 ജലസാമ്പിളുകൾ ഇതുവരെ ഈ ലാബുകളിൽ പരിശോധിച്ചതായി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഇതുകൂടാതെ കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതി(RKI)യുടെ സഹായത്തോടെ പെരിയാർ, പമ്പ നദികളുടെ വൃഷ്ടിപ്രദേശ ജില്ലകളായ എറണാകുളം, ഇടുക്കി, കോട്ടയം, പത്തനംതിട്ട, ആലപ്പുഴ എന്നീ ജില്ലകളിലെ ശേഷിക്കുന്ന 313 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ജലഗുണനിലവാര നിർണ്ണയ ലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു. ഇതിനായി ടെൻഡർ വിളിക്കുകയും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തി നിർവ്വഹണത്തിനായി സർക്കാർ ഏജൻസി ആയ KIIDC യെ തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ക്രമ നം	ജില്ല	അംഗീകാരം കിട്ടിയത് (എണ്ണം)	പ്രവൃത്തി ആരംഭിക്കാനുള്ളത് (എണ്ണം)	പ്രവൃത്തി പുരോഗമിക്കുന്നത്	പൂർത്തിയാക്കിയത്
				(എണ്ണം)	(എണ്ണം)
1	തിരുവനന്തപുരം	13	0	0	13
2	കൊല്ലം	31	21	0	10
3	പത്തനംതിട്ട	0	0	0	0
4	ആലപ്പുഴ	6	5	0	1
5	കോട്ടയം	6	6	0	0
6	ഇടുക്കി	36	0	1	35
7	എറണാകുളം	0	0	0	0
8	തൃശ്ശൂർ	54	0	0	54
9	പാലക്കാട്	20	4	0	16
10	മലപ്പുറം	9	9	0	0
11	കോഴിക്കോട്	29	0	0	29
12	വയനാട്	18	18	0	0
13	കണ്ണൂർ	20	12	0	8
14	കാസർഗോഡ്	12	12	0	0
	ആകെ	254	87	1	166

പുഴയൊഴുക്കും മാണിക്കൽ

മാണിക്കൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ മാമം പുഴയേയും അനുബന്ധ നീർച്ചാലുകളേയും വീണ്ടെടുക്കുകയും ഇവയോടനുബന്ധിച്ചുള്ള കൃഷിയും ഗ്രാമീണ ടൂറിസവും നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന് ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള മാതൃകാപദ്ധതിയാണ് “പുഴയൊഴുക്കും മാണിക്കൽ”.

മാണിക്കൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും അതിർത്തികളിൽ കിടക്കുന്ന തമ്പുരാൻ-തമ്പുരാട്ടി പാറയേയും വെള്ളാണിക്ക പാറയേയും ബന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഒരുസുരക്ഷിത ഗ്രാമീണ ടൂറിസം സർക്യൂട്ട് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. പുഴയോര പ്രഭാത സായാഹ്ന സവാരി പാതകൾ സൃഷ്ടിക്കൽ, സൈക്ലിങ് പാതകൾ തയ്യാറാക്കൽ, പുഴയെ പൂർണ്ണമായും മാലിന്യരഹിതമാക്കൽ എന്നിവയും പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നടപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഏറകട്ടയ്ക്കാൽ പാടശേഖരത്തിൽ 10 ഏക്കർ പുനസ്ഥാപിച്ചു നെൽ കൃഷി വീണ്ടും വിളയിറക്കി സമ്പന്നമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കൂടുതൽ പാടശേഖരങ്ങൾ തരിശുരഹിതമാക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു.

തമ്പുരാൻ തമ്പുരാട്ടിപ്പാറ, വെള്ളാണിക്ക പാറ എന്നിവിടങ്ങളെ ഹരിതടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളായി വികസിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ 19 ലക്ഷം രൂപ ഉപയോഗിച്ച് വൈദ്യുതീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത പ്രദേശത്ത് ഗ്രൗണ്ട് വാട്ടർ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിന്റെ സഹായത്തോടെ കുഴൽ കിണർ നിർമ്മിച്ചു.

വെമ്പായം ജംഗ്ഷൻ സൗന്ദര്യവത്കരണം, ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനം, കന്യാകുളങ്ങൾ മാർക്കറ്റി ജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനം എന്നിവയുൾപ്പെടെ 29 പ്രോജക്ടുകൾ ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം ലഭിച്ച് നിർവ്വഹണ ഘട്ടത്തിലാണ്.

തെളിനീരൊഴുക്കും നവകേരളം പദ്ധതിയെ പുഴയൊഴുക്കും മാണിക്കൽ പദ്ധതിയുമായി ബന്ധിപ്പിച്ച് എല്ലാ വാർഡുകളിലേയും മുഴുവൻ നീർച്ചാലുകളും പൂർണ്ണമായും വീണ്ടെടുത്തിട്ടുണ്ട്. നീർച്ചാലുകൾ വീണ്ടെടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ കൃഷി തിരികെ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ പുഴ വീണ്ടെടുത്ത് നീരൊഴുക്ക് സുഗമമാക്കുക വഴി സ്ഥിരമായി ഈ പ്രദേശങ്ങളിലുണ്ടാവാറുള്ള വെള്ളപ്പൊക്കവും ആയതിനോട് അനുബന്ധിച്ചു നടത്താനുള്ള ജനങ്ങളെ മാറ്റി താമസിപ്പിക്കൽ, വീട് - കൃഷി നാശം എന്നിവ ഒഴിവാക്കാനായിട്ടുണ്ട്.

നീരുറവ് പദ്ധതി

നീരുറവ് പദ്ധതി സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും നടപ്പാക്കുന്നതിന് തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഓരോ നീർത്തട പ്രദേശത്തിലും ആവശ്യമായ മണ്ണ് സംരക്ഷണ/വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള മാസ്റ്റർപ്ലാനിന് രൂപംകൊടുത്ത് മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയും ഹരിത കേരള മിഷനും സംയുക്തമായി നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് നീരുറവ് പദ്ധതി.

നീരുറവ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി എല്ലാ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളിലും സംഘടക സമിതികൾ, നീർത്തട കമ്മിറ്റികൾ, അയൽക്കൂട്ട കമ്മിറ്റികൾ തുടങ്ങിയവ രൂപീകരിച്ചു. നീർത്തടനടത്തം നടത്തി, കരട് മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി, നീർത്തട സഭകൾ യോഗം ചേർന്ന് മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ മുർത്തമാക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുന്നുണ്ട്. വാർഷിക ബഡ്ജറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതുമായി ഇതിനെ യോജിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഇതിനായി തൊഴിലുറപ്പ് മിഷൻ ജെ.പി.സി.മാർ, ജില്ലാ എഞ്ചിനീയർമാർ, ഹരിതകേരളം മിഷൻ ജില്ലാ കോർഡിനേറ്റർമാർ എന്നിവരുടെ സംസ്ഥാന ശിൽപ്പശാല സെപ്റ്റംബർ 27ന് തിരുവനന്തപുരത്തു വെച്ചു നടത്തിയിട്ടുണ്ട്.

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയെ കേന്ദ്ര മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു പ്രാദേശികതലത്തിൽ ക്രമീകരിക്കുക എന്നതും ഈ പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യമാണ്.

ജലാഞ്ജലി - നീരുറവ് പദ്ധതി - പേരാവൂർ ബ്ലോക്ക്

പേരാവൂർ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ബാവലി പുഴയുടെ അഞ്ചു ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളിൽ ഹരിത കേരളം മിഷനും CWDRDM ഉം സംയുക്തമായി ആവിഷ്കരിച്ച ജല സുരക്ഷാ പദ്ധതിയാണ് ജലാഞ്ജലി. ബ്ലോക്കിലെ ഓരോ പ്ലോട്ടിലും നടപ്പിലാക്കേണ്ട പ്രവൃത്തികൾ സംബന്ധിച്ച് വിവരശേഖരണം നടത്തി ശില്പശാലയിൽ വെച്ച് ക്രോടീഡീകരിച്ചു തയ്യാറാക്കിയ കരട് നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ 24 നവംബർ 2022 പേരാവൂരിൽ ബഹു: തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രി ശ്രീ.എം.ബി രാജേഷ് പ്രകാശനം നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നു.

ജല ബഡ്ജറ്റ്

ഭൂപ്രകൃതി, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, മഴയുടെ ലഭ്യത, ഭൂവിനിയോഗത്തിലുണ്ടായ മാറ്റങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ ജലലഭ്യതയിൽ വലിയ തോതിൽ വ്യതിയാനം സംഭവിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ പ്രാദേശിക തലത്തിൽ ജലസുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ജലലഭ്യതയും ജലആവശ്യങ്ങളും കൃത്യമായി കണക്കാക്കേണ്ടത് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. ഇത്തരത്തിൽ ജലം എന്ന അടിസ്ഥാന വിഭവത്തിന്റെ സുസ്ഥിരമായ ഉപയോഗക്രമം രൂപപ്പെടുത്തി എടുക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണു ഹരിത കേരളം മിഷൻ ജല ബഡ്ജറ്റ് എന്ന ആശയം വിഭാവനം ചെയ്തത്.

ഞാറ്റുവേലകളെ ആശ്രയിച്ച് കൃത്യമായ കാർഷിക കലണ്ടർപ്രകാരം കൃഷി ചെയ്തുവന്നിരുന്ന കേരളത്തിൽ ജലമേഖലയിലെ സുസ്ഥിരത തിരികെ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും, കൃഷി മേഖലയിൽ പുതിയ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനും കൂടുതൽ പ്രദേശത്ത് കൃഷി ആരംഭിക്കുന്നതിനും ജലബഡ്ജറ്റ് സഹായകരമാകും. മഴയിൽക്കൂടി മാത്രമേ വെള്ളം ലഭ്യമാകുന്ന കേരളത്തിൽ പ്രാദേശിക തലത്തിൽ കൃഷിക്കും കുടിവെള്ളത്തിനും വ്യാവസായങ്ങൾക്കും വിനോദസഞ്ചാരത്തിനും വേണ്ടത്ര ജലലഭ്യത ഉറപ്പാക്കാൻ ജലമേഖലയിൽ വിവിധ ഇടപെടലുകൾക്ക് സഹായകരമായ അടിസ്ഥാന രേഖയാണ് ജലബഡ്ജറ്റ്.

ഓരോ പ്രദേശത്തും ലഭ്യമായ ജലത്തിന്റെ അളവും വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾക്കുള്ള ജലത്തിന്റെ അളവും കണക്കാക്കുന്നതിനുള്ള വിവരശേഖരണം ജല ബഡ്ജറ്റിലൂടെ നിർവഹിക്കുന്നു. ലഭ്യമായ ജലത്തിന്റെ അളവ് ആവശ്യമുള്ളതിനേക്കാൾ കുറവാണെങ്കിൽ അതിനനുസരിച്ച് ജലത്തിന്റെ ലഭ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഉപയോഗം ക്രമപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള ഇടപെടലുകൾ ജല ബഡ്ജറ്റിലൂടെ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നു. മഴകാലത്തു വരുന്ന ജലത്തിന്റെ അളവിനേക്കാൾ ജലം ലഭ്യമാകയാൽ വേനൽക്കാല ആവശ്യങ്ങൾക്കു ഉതകുന്ന രീതിയിൽ ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള ഇടപെടലുകൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതും ജല ബഡ്ജറ്റ് ലക്ഷ്യമിടുന്നുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ ശാസ്ത്രീയ അടിത്തറയോടുകൂടിയ ഒരു ജനകീയ പ്രവർത്തനമാണ് ജലബഡ്ജറ്റിംഗ്.

നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രത്യേകതകൾ കണക്കിലെടുത്ത് ഒരുപ്രദേശത്ത് എങ്ങനെ ജലബഡ്ജറ്റ് തയ്യാറാക്കാം എന്ന് ശാസ്ത്രീയമായി പഠിച്ച് സി.ഡബ്ല്യു.ആർ.ഡി.എം(CWRDM), സംസ്ഥാന ജലവിഭവ വകുപ്പും ഹരിതകേരളം മിഷനുമായി ചേർന്ന് തയ്യാറാക്കിയ പ്രായോഗിക മാർഗരേഖ പ്രകാരമാണ് ജല ബഡ്ജറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നത്. ഇത്തരത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്ന ജലബഡ്ജറ്റിൽ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ജലമേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നത് സഹായകരമായ വിവരങ്ങളുണ്ടാകും.

കേരളത്തിലെ എല്ലാ ജില്ലയികളിലെയും ഓരോ ബ്ലോക്കിനെ തിരഞ്ഞെടുത്ത് നിർദ്ദിഷ്ട ബ്ലോക്കിലുള്ള പഞ്ചായത്തുകളെ ഉൾപ്പെടുത്തിയാണ് ജലബഡ്ജറ്റ് ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഇത്തരത്തിൽ 94 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളാണ് ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ ജല ബഡ്ജറ്റിനായി തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ജില്ലകളിലെ സാങ്കേതികസമിതി ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും നവകേരള മിഷൻ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും ഫെബ്രുവരി 16-ന് എറണാകുളത്ത് വെച്ചും 17-ന് കോഴിക്കോട് വെച്ചും ശില്പശാല നടത്തുകയുണ്ടായി. കോഴിക്കോട് ആസ്ഥാനമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സി.ഡബ്ല്യു.ആർ.ഡി.എം (CWRDM)-യും നവകേരള കർമ്മ പദ്ധതി 2-വും ചേർന്നാണ് ശില്പശാല സംഘടിപ്പിച്ചത്. ഈ മേഖലയിലെ ഉന്നത ഉദ്യോഗസ്ഥർ അടക്കം 171 സാങ്കേതിക ഉദ്യോഗസ്ഥർ ശില്പശാലയിൽ പങ്കെടുത്തിട്ടുണ്ട്.

ഇത് കൂടാതെ ജലബഡ്ജറ്റിനായി ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത ബ്ലോക്കുകളിലെയും പഞ്ചായത്തുകളിലെയും ജനപ്രതിനിധികളെ ജലബഡ്ജറ്റിന്റെ പ്രാധാന്യം ബോധ്യമാക്കി കൊടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയും ജനപ്രതിനിധികളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ സ്വരൂപിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയും ഫെബ്രുവരി 21, 22 തീയതികളിൽ തിരുവനന്തപുരത്തെ മസ്കറ്റ് ഹോട്ടലിൽ വെച്ച് നിർദ്ദിഷ്ട ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തു പ്രസിഡന്റ്മാർക്കും പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്മാർക്കും ഒരു ശില്പശാല സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഭാവി കേരളത്തിന്റെ ജലവിഭവ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള ആദ്യ ചുവടായി ജലബഡ്ജറ്റ് മാറുമെന്ന് ആശംസിച്ചു കൊണ്ട് ജലബഡ്ജറ്റിന്റെ ശില്പശാല ഔദ്യോഗികമായി ബഹു: തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രി ശ്രീ. എം.ബി രാജേഷ് ഉദ്ഘാടനം നിർവഹിച്ചു. നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്ന

ജലമേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ജലവിഭവ വകുപ്പിന്റെ പൂർണ്ണ പിന്തുണ പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ട് ശിൽപ്പശാലയുടെ സമാപനം ബഹു: ജലസേചന വകുപ്പ് മന്ത്രി ശ്രീ.റോഷി അഗസ്റ്റിൻ നിർവഹിക്കുകയും ചെയ്തു.

എല്ലാ ജില്ലയിലും ജല ബഡ്ജറ്റുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ബ്ലോക്ക് തല യോഗങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു. തിരഞ്ഞെടുത്ത പഞ്ചായത്തുകളിലെ ജലബഡ്ജറ്റിന് വേണ്ടിയുള്ള വിവരശേഖരണം മാർച്ച് മാസത്തിലെ ആദ്യ വാരം കൊണ്ടു പൂർത്തീകരിക്കുവാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.ഹരിതകേരള മിഷനിലെ റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺമാരെയാണ് ജലബഡ്ജറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള വിവരശേഖരണത്തിനായി ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ശേഖരിച്ച ഡാറ്റായുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പഞ്ചായത്തു അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാകുന്ന ജല ബഡ്ജറ്റ് റിപ്പോർട്ട് ലോക ജല ദിനമായ മാർച്ച് 22-ന് ബഹു മുഖ്യമന്ത്രിയെ കൊണ്ട് പ്രകാശനം നിർവഹിക്കപ്പെടുവാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് .

മാപ്പത്തോൺ പ്രവർത്തനം

മലയോര പഞ്ചായത്തുകളിലെ നീർച്ചാലുകൾ വീണ്ടെടുത്ത് നീരൊഴുക്ക് സുഗമമാക്കി, മണ്ണിടിച്ചിലും ഉരുൾ പൊട്ടലും കുറയ്ക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആദ്യഘട്ടമാണ് മാപ്പത്തോൺ പ്രവർത്തനങ്ങൾ. പശ്ചിമഘട്ട പ്രദേശങ്ങളിലെ 9 ജില്ലകളിലെ 230 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലെ നീർച്ചാലുകളുടെ മാപ്പുകൾ നിർമ്മിക്കുന്ന പ്രവർത്തനം ഹരിത കേരള മിഷനും ICFOSS സംയുക്തമായാണ് നിർവഹിക്കുന്നത്.

ഉപഗ്രഹ ചിത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് കേരളത്തിലെ എല്ലാ ശ്രേണിയിലുംപെട്ട നീർച്ചാലുകളുടെ വ്യത്യസ്തവും കൃത്യതയുമുള്ള മാപ്പുകൾ നിർമ്മിക്കുന്ന പ്രവർത്തനമാണ് നടന്നുവരുന്നത്. ഈ മാപ്പുകൾ ഉപയോഗിച്ച് ജില്ലയിൽ ഫീൽഡ് സന്ദർശനം നടത്തി നീർച്ചാലുകൾ ഓപ്പൺ സ്കീം മാപ്പ് പ്രയോജനപ്പെടുത്തി അടയാളപ്പെടുത്തുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.ഒരു പ്രദേശത്തു താമസിക്കുന്ന ജനങ്ങളിൽ നിന്നും അവരുടെ പ്രാദേശിക ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ അറിവുകൾ മനസ്സിലാക്കി അവ ഭൂപടത്തിൽ കൃത്യമായി രേഖപ്പെടുത്തുന്നു എന്നതാണ് ഇതിന്റെ പ്രത്യേകത.

മാപ്പ് നിർമ്മാണത്തിന്റെ ഭാഗമായി 250 മാപ്പുകൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. പശ്ചിമഘട്ട പ്രദേശങ്ങളിലെ 9 ജില്ലകളിലെ 24 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ഫീൽഡ് വിസിറ്റ് നടത്തി മാപ്പത്തോൺ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബാക്കിയുള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ഫീൽഡ് വിസിറ്റ് നടന്നു വരികയാണ്. ഈ പദ്ധതിയുടെ സംസ്ഥാനതല ഉദ്ഘാടനം

ജനുവരി 21 ന് ഇടുക്കി ജില്ലയിൽ വച്ച് ബഹു ജലവിഭവ വകുപ്പ് മന്ത്രി ശ്രീ റോഷി അഗസ്റ്റിൻ നിർവ്വഹിച്ചു .

മാപ്പത്തോൺ പൂർത്തീകരിച്ച പഞ്ചായത്തുകളിൽ പ്രവർത്തനങ്ങളായ നീർച്ചാലുകൾ വീണ്ടെടുത്ത് നീരൊഴുക്ക് സുഗമമാക്കി, മണ്ണിടിച്ചിലും ഉരുൾ പൊട്ടലും കുറയ്ക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള രണ്ടാം ഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

പൊഴിയൂർ എ.വി.എം കനാൽ പുനരുജ്ജീവനവും വിനോദ സഞ്ചാര വികസനവും

തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ പൊഴിയൂർ എ.വി.എം കനാലും സമീപ പ്രദേശങ്ങളും ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ശുചിയാക്കിയും മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് ബദൽ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കിയും തീരങ്ങൾ മനോഹരമാക്കിക്കൊണ്ടും വിനോദ സഞ്ചാര വികസന സാധ്യതകൾക്കുമായിട്ടുള്ള പ്രാഥമിക പഠനം, സർവ്വേ മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ എന്നീ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാന സർക്കാർ 4 കോടി രൂപ ഈ പ്രവർത്തനത്തിന് വേണ്ടി മാറ്റി വച്ചിട്ടുണ്ട്.

കബനിക്കായി വയനാട്

വയനാട് ജില്ലയിലെ 15 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപനത്തോടെ കബനി നദി വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനായിട്ടുള്ള ഒരു ജനകീയ ക്യാമ്പയിന് രൂപം നൽകിയിട്ടുണ്ട് . ഇതിനു മുന്നോടിയായി കബനി നദിയും, കൈവഴി പുഴകളും മറ്റു അനുബന്ധ ജലസ്രോതസ്സുകളും ഹരിത കേരള മിഷൻ പ്രതിനിധികൾ സന്ദർശിച്ച്, പ്രശ്നങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച പഠനം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈപ്രദേശത്തെ മുഴുവൻ നീർച്ചാലുകളും മാപ്പത്തോണിന്റെ ഭാഗമായി ഡിജിറ്റൽ മാപ്പിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന പ്രവർത്തനവും ചെറുനീർച്ചാലുകൾ ശുചിയാക്കുന്ന പ്രവർത്തനവും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്നുവരുന്നു.

ബാലുശ്ശേരി മഞ്ഞപ്പുഴ വികസനം

ബാലുശ്ശേരി നിയോജക മണ്ഡലത്തിലെ പ്രദേശങ്ങളുടെ വികസനം സാധ്യമാക്കുന്നതിനായി പ്രസ്തുത പ്രശദേശങ്ങൾ സന്ദർശിച്ച് ഒരു കരട് കർമ്മ പദ്ധതി ഹരിതകേരളം പഠന സംഘം തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കരട് കർമ്മ പദ്ധതി അവതരിപ്പിച്ച് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ഉൾപ്പെടെ ചർച്ച നടത്തി മുർത്തമാകുവാനുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു. ആദ്യഘട്ടമായി അടിയന്തിര സ്വഭാവമുള്ള കുറച്ച് പദ്ധതികൾ ഉടൻ നടപ്പിലാക്കാനും ആവയ്ക്ക് ഫണ്ട് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകൾ, സാങ്കേതിക പിന്തുണ ഉറപ്പാക്കൽ എന്നീ നടപടികൾ പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു.

കാർഷിക പരിസ്ഥിതി പുനസ്ഥാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

തരിശുനിലങ്ങളിലെ കൃഷി വ്യാപനം, ഹരിതസമൃദ്ധി വാർഡ്, കരനെൽ കൃഷിയുൾപ്പെടെ അധിക നെൽ കൃഷി, ജൈവ പച്ചക്കറി കൃഷി വ്യാപനം, സ്കൂൾ വളപ്പുകളിലും വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭൂമിയിലും പച്ചക്കറി കൃഷി, സംയോജിത കൃഷി പ്രോത്സാഹനം എന്നിങ്ങനെ കാർഷിക മേഖലയിൽ മികച്ച നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ കൃഷിവകുപ്പിന്റെയും അനുബന്ധ ഏജൻസികളുടേയും തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും നേതൃത്വത്തിൽ ഹരിതകേരളം മിഷന് കഴിഞ്ഞു.

കാർഷിക മേഖലയിൽ തരിശുരഹിത സംസ്ഥാനമാക്കുന്നതിനായി ലക്ഷ്യമിട്ട പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടന്നുവരുന്നത്. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ഐ.ടി.ഐ. ക്യാമ്പസുകളും ഹരിതക്യാമ്പസുകളാക്കുന്ന കർമ്മ പദ്ധതി, സംസ്ഥാനത്തെ പരമാവധി വീടുകൾ ഹരിതഭവനങ്ങളാക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പദ്ധതി എന്നിവയും ശ്രദ്ധേയമായ നേട്ടം കൈവരിച്ചു. സുഭിക്ഷ കേരളം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ കീഴിലുള്ള പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ കൃഷി നടപ്പാക്കുന്ന പ്രവർത്തനവും ഫലം കണ്ടു. തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ കീഴിലുള്ള ക്ഷേത്രവളപ്പിലെ തരിശിടങ്ങളിൽ കൃഷി നടത്തുന്ന ദേവഹരിതം പദ്ധതിയും ഏറെ ശ്രദ്ധനേടി.

തരിശുഭൂമിയിൽ പച്ചപ്പൊരുക്കാനുള്ള ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നൂതനാശയമാണ് “പച്ചത്തുരുത്ത്” പദ്ധതി. പൊതു സ്ഥലങ്ങളുൾപ്പെടെ തരിശ് സ്ഥലങ്ങൾ കണ്ടെത്തി തനതായ വൃക്ഷങ്ങളും തദ്ദേശീയമായ സസ്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി സ്വാഭാവിക ജൈവ വൈവിധ്യ തുരുത്തുകൾ സൃഷ്ടിച്ചെടുത്ത് സംരക്ഷിക്കാനാണ് പദ്ധതിയിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ദോഷഫലങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനും ഹരിതഗൃഹവാതകങ്ങളുടെ സാന്നിധ്യം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ആഗോളതാപനത്തെ ചെറുക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രായോഗിക ഇടപെടലാണ് പച്ചത്തുരുത്ത്. അര സെന്റ് മുതൽ

എത്ര ചെറിയ സ്ഥലത്തും ചെറു വനങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. ഇതിനകം സംസ്ഥാനത്ത് 2515 പച്ചത്തുരുത്തുകൾ തീർക്കാൻ ഹരിതകേരളം മിഷൻ സാധിച്ചു.

കാർഷിക മേഖലയിലെ ഇടപെടലുകൾ

കഴിഞ്ഞ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പാക്കിയിരുന്ന ഹരിതസമൃദ്ധി വാർഡ്, തരിശുരഹിത ഗ്രാമം, ദേവഹരിതം, വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ കൃഷി എന്നീ പദ്ധതികൾ നിലവിൽ കാർഷിക വികസന കർഷക ക്ഷേമ വകുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിലാണ് നടത്തിവരുന്നത്.

ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപനത്തോടെ നടപ്പാക്കുന്ന പ്രത്യേക പദ്ധതികളിലും കൃഷിയുടെ സംയോജന സാധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്.

തരിശുരഹിത ഗ്രാമം

ഒരു ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ എല്ലാ തരിശു ഭൂമികളും കണ്ടെത്തി അവിടെ കൃഷി നടപ്പാക്കുന്ന തരിശുരഹിത ഗ്രാമം പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി 126 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെ തെരഞ്ഞെടുത്തതായി കാർഷിക വികസന കർഷകക്ഷേമ വകുപ്പിൽ നിന്നും അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ വർഷം നാളിതുവരെ വയനാട് ജില്ലയിലെ 4 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെ തരിശ് രഹിത ഗ്രാമങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കൊല്ലം ജില്ലയിലെ മൈനാഗപ്പള്ളി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ തരിശായി കിടന്നിരുന്ന 574 ഏക്കർ നെൽ വയലുകൾ കൃഷി യോഗ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട് കൂടാതെ മൂന്നു പു കൃഷി സാധ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ തിക്കോടി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ തരിശായി കിടന്ന നടയകം പാടശേഖരത്തി 30 വർഷത്തിനു ശേഷം കൃഷിയിറക്കുകയും കൂടാതെ അടുത്ത സീസണുകളിലും കൃഷി ആവർത്തിച്ചു നടപ്പിലാക്കി പോരുന്നു.

ഹരിതസമൃദ്ധി വാർഡുകൾ

ഒരു വാർഡിലെ എല്ലാ വീടുകളിലും പച്ചക്കറി കൃഷി നടപ്പാക്കുന്ന ഹരിത സമൃദ്ധി വാർഡ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി 446 വാർഡുകൾ തെരഞ്ഞെടുത്തതായി കാർഷിക വികസന കർഷകക്ഷേമ വകുപ്പിൽ നിന്നും അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതുകൂടാതെ തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ വർക്കല നഗരസഭയെ സംസ്ഥാനത്തെ ആദ്യ സമ്പൂർണ്ണ ഹരിത സമൃദ്ധി നഗരസഭയായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഈ വർഷം നാളിതു വരെ വിവിധ ജില്ലകളിലായി 90 വാർഡുകളെ ഹരിതസമൃദ്ധി വാർഡുകളായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ദേവഹരിതം

ആരാധനാലയങ്ങളിലെ തരിശുഭൂമി കൃഷി ചെയ്യുന്നതിനായുള്ള ദേവഹരിതം പദ്ധതിനടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി ഈ വർഷം 126 ദേവാലയങ്ങൾ തെരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ളതായി കാർഷിക വികസന കർഷകക്ഷേമ വകുപ്പിൽ നിന്നും അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതോടൊപ്പം തന്നെ തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ ശാർക്കര ദേവീ ക്ഷേത്രത്തിൽ 10 സെന്റ് സ്ഥലത്ത് കൃഷിയും തിരുനാവായ നാവാമുകുന്ദ ക്ഷേത്രത്തിൽ 30 സെന്റ് കൃഷിയും തൃപ്പങ്ങാട്ട് ക്ഷേത്രത്തിൽ 100 സെന്റ് കൃഷിയും കാടാമ്പുഴ ക്ഷേത്രത്തിൽ 300 സെന്റ് കൃഷിയും കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ പന്നിക്കോട് ശ്രീകൃഷ്ണപുരം ക്ഷേത്രത്തിലെ 1 ഏക്കർ സ്ഥലത്ത് കൃഷിയും കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ 4 ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ 27 സെന്റ് കൃഷിയും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ഈ വർഷം നാളിതുവരെ വിവിധ ജില്ലകളിലായി 13 ദേവാലയങ്ങളുടെ ഭൂമിയിൽ ദേവഹരിതം പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി.

വ്യവസായ സ്ഥാപനകൃഷി

വ്യവസായ സ്ഥാപനതല കൃഷിക്കായി ഈ വർഷം 62 വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ളതായി കാർഷിക വികസന കർഷകക്ഷേമ വകുപ്പിൽ നിന്നും അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ ട്രാവൻകൂർ ട്രൈറ്റാനിയം ലിമിറ്റഡ് ഫാക്ടറിയിൽ 5 ഏക്കർ വിസ്തൃതിയിൽ ആരംഭിച്ച കശുമാവിൻ കൃഷിയും പരിപാലനവും 15 ഏക്കർ വിസ്തൃതിയിൽ പച്ചക്കറി ഫലവൃക്ഷ കൃഷിയും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പരിസ്ഥിതി പുനസ്ഥാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

പച്ചത്തൂരുത്തുകളുടെ പുനസ്ഥാപനവും വ്യാപനവും

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രതിരോധത്തിനായി പരമാവധി പ്രദേശങ്ങളിൽ ജൈവ ആവാസ വ്യവസ്ഥ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി ആരംഭിച്ച പച്ചത്തൂരുത്ത് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി 2022 സെപ്റ്റംബർ മാസം മുതൽ ജനുവരി മാസം വരെ 28.31 ഏക്കർ സ്ഥലത്തു 58 പച്ചത്തൂരുത്തുകൾ സ്ഥാപിച്ചു. ഇതു ഉൾപ്പെടെ 2019 ജൂൺ മാസം മുതൽ ഇതുവരെ 645.146 ഏക്കർ സ്ഥലത്ത് 2515 പച്ചത്തൂരുത്തുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

ക്രമ നം	ജില്ല	2019 ജൂൺ മുതൽ ജനുവരി വരെ സ്ഥാപിച്ച പച്ചത്തൂരുത്തുകൾ	
		എണ്ണം	വിസ്തൃതി (ഏക്കർ)
1	തിരുവനന്തപുരം	395	44.161
2	കൊല്ലം	162	26.441
3	പത്തനംതിട്ട	146	20.09
4	ആലപ്പുഴ	71	15.971
5	കോട്ടയം	228	27.24
6	ഇടുക്കി	54	16.009
7	എറണാകുളം	93	12.699
8	തൃശ്ശൂർ	142	24.73
9	പാലക്കാട്	199	92.91
10	മലപ്പുറം	110	69.525
11	കോഴിക്കോട്	183	41.29
12	വയനാട്	61	20.695
13	കണ്ണൂർ	132	103.935
14	കാസർഗോഡ്	539	129.451
	ആകെ	2515	645.146

നെറ്റ് സീറോ കാർബൺ കേരളം-ജനങ്ങളിലൂടെ

കേരളത്തെ 2050 ൽ കാർബൺ ന്യൂട്രൽ കേരളം/നെറ്റ് സീറോ എമിഷൻ അവസ്ഥയിലേക്ക് എത്തിക്കുക എന്നതു സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പ്രഖ്യാപിത ലക്ഷ്യമാണ് . പ്രസ്തുത ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനായി ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലകളിലെ ഏകോപനവും സഹകരണവും സാധ്യമാക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ “നെറ്റ് സീറോ കാർബൺ കേരളം-ജനങ്ങളിലൂടെ” എന്ന ക്യാമ്പയിൻ

ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാവുന്ന നിർവ്വഹണ കരട് മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ഈ കാമ്പയിന്റെ തുടർപ്രവർത്തനത്തിനായി ജില്ലാ തലത്തിലുള്ള 5 ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകൾ വീതം ആകെ 99 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെ പ്രസ്തുത നെറ്റ് സീറോ കാർബൺ കേരളം-ജനങ്ങളിലൂടെ കാമ്പയിനായി തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ജില്ല തലത്തിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നതിന് ഈ മേഖലയിൽ പ്രവണ്യം ഉള്ളവരും സാങ്കേതിക വിദഗ്ധരും ഉൾപ്പെടുന്ന കോർ ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിച്ചു. കോർ ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾ പങ്കെടുത്ത ശിൽപ്പശാല ഡിസംബർ 30, 31 തീയതികളിൽ തിരുവനന്തപുരത്ത് വെച്ച് നടത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വലിച്ചെറിയൽ മൂകത കേരളം കാമ്പയിൻ

ശുചിത്വ കേരളം എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനായി നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വിപുലമായ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്നുവരുന്നത്. നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപമിഷന്റെ കഴിഞ്ഞ 5 വർഷത്തെ പ്രവർത്തനം ഈ രംഗത്ത് വലിയ മാറ്റം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി 2-ന്റെ ഭാഗമായി വൃത്തിയുള്ള കേരളം-2025 എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ 2023 ജനുവരി 26-ന് ക്യാമ്പയിൻ ആരംഭിക്കുന്നതിനു തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് ലക്ഷ്യമിടുന്ന 8 മുഖ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ / പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഊന്നിയാണ് ക്യാമ്പയിൻ ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നത്.

മുഖ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ / പ്രവർത്തനങ്ങൾ

	മുഖ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	സമയ ക്രമം
1	25000 - മാലിന്യ രഹിത പൊതു ഇടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക	ജനു 26 മുതൽ ഫെബ്രു 15 വരെ
2	4 മുതൽ 5 ലക്ഷം - വൃത്തിയുള്ള പൊതു സ്ഥാപനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക	ഫെബ്രു 15 മുതൽ ജൂൺ 5 വരെ
3	25000 - മാലിന്യ രഹിത പ്രദേശങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക	ആഗസ്റ്റ് 15-ന് പ്രഖ്യാപനം
4	5000 മാലിന്യ രഹിത വാർഡുകൾ സൃഷ്ടിക്കുക	ഒക്ടോബർ 2-ന് പ്രഖ്യാപനം
5	ജില്ലയിലെ എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ/ നഗരസഭകൾ മാലിന്യ രഹിതമായി പ്രഖ്യാപിക്കുക	2024 ജനു 26 -ന് പ്രഖ്യാപനം
6	കേരളത്തിലെ എല്ലാ അസംബ്ലി മണ്ഡലങ്ങളെയും മാലിന്യ രഹിതമായി പ്രഖ്യാപിക്കുക	2024 ആഗസ്റ്റ് 15-ന് പ്രഖ്യാപനം
7	കേരളത്തിലെ എല്ലാ ജില്ലകളും മാലിന്യ രഹിത ജില്ലയായി പ്രഖ്യാപിക്കുക	2025 ജനുവരി 15-ന് പ്രഖ്യാപനം
8	വൃത്തിയുള്ള കേരളം - 2025 -പ്രഖ്യാപനം	2025 ജനുവരി 26-ന്

		(പ്രഖ്യാപനം)
--	--	--------------

മുകളിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിശ്ചിത സമയക്രമത്തിൽ നടത്തുവാൻ ശ്രദ്ധിക്കുകയും അതുവഴി “വൃത്തിയുള്ള കേരളം - 2025” സൃഷ്ടിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് വലിച്ചെറിയൽ മുക്ത കേരളം ക്യാമ്പയിൻ കൊണ്ട് ലക്ഷ്യമാക്കുന്നത്.

ഇത്തരത്തിലുള്ള 8 പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതായ 25000 മാലിന്യ രഹിത പൊതു ഇടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്ന ക്യാമ്പയിൽ 2023 ജനുവരി 26-ന് ആരംഭിക്കുകയും **2023 ഫെബ്രുവരി 20-ന് ആദ്യ ഘട്ടം പൂർത്തിയാക്കുകയും ചെയ്തു.** 25000 മാലിന്യ രഹിത പൊതു ഇടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനാണ് ലക്ഷ്യമിട്ടിരുന്നെങ്കിലും 717 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ 3,211 സ്‌പോട്ടുകളാണ് വൃത്തിയാക്കിയിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ 852 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നിട്ടുള്ളതായി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മാലിന്യ രഹിത പൊതു ഇടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്ന ക്യാമ്പയിനിൽ 77,517 പേരുടെ പങ്കാളിത്തം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ ഉള്ള ഒരു ജനകീയ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ 6,03,246.32 ചതുരശ്ര മീറ്റർ സ്ഥലമാണ് മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്ത് വീണ്ടെടുക്കാനായത്. ഈ പ്രദേശത്തു നിന്നും 1,419.5 ടൺ മാലിന്യമാണ് ശേഖരിച്ചു ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിക്ക് കൈമാറിയിട്ടുള്ളത്.

ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ജൈവമാലിന്യത്തിന് ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണവും അജൈവ മാലിന്യത്തിന് വാതിൽപ്പടി ശേഖരണവും കാര്യക്ഷമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളാണ് ഹരിത കേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്.

കേരളത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ വീടുകളിൽ/സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കൾ ഹരിതകർമ്മസേനാംഗങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് 12554 മിനി MCF കളിലും 1181 മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ സെന്ററുകളിൽ (എം.സി.എഫ്) സൂക്ഷിച്ച്, തരംതിരിച്ച് 173 റിസോഴ്സ് റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി (ആർ.ആർ.എഫ്) കേന്ദ്രങ്ങൾ വഴി ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയ്ക്കും, എം.സി.എഫുകളിൽ നിന്നും നേരിട്ട് സ്വകാര്യ ഏജൻസികൾക്കും കൈമാറുന്നു. കേരളത്തിൽ നിലവിൽ പരിശീലനം ലഭിച്ച 30,830 ഹരിതകർമ്മസേനാംഗങ്ങൾ മുഖേനയാണ് പാഴ് വസ്തുക്കളുടെ ശേഖരണം നടക്കുന്നത്. ഇതിനായി നിശ്ചിത തുക വീടുകളിൽ നിന്നും സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും യൂസർഫീയായി എല്ലാമാസവും ശേഖരിച്ചു വരുന്നു.

വാതിൽപ്പടി ശേഖരണത്തിനായി പരിശീലനം ലഭിച്ച 30830 അംഗങ്ങളുള്ള ഹരിതകർമ്മസേന കേരളത്തിലെ 1034 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു സൂക്ഷിക്കുന്ന അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കൾ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് സർക്കാരിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയും മറ്റ് ചില സ്വകാര്യ ഏജൻസികളും പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. പാഴ് വസ്തുക്കൾ തരം തിരിച്ച് കൈമാറിയ ഇനത്തിൽ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി നാളിതുവരെ 6.07 കോടി രൂപ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന ഹരിതകർമ്മസേനക്ക് ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പ്രവർത്തന കാലയളവിൽ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിക്ക് 2187.4 ടൺ തരം തിരിച്ച പ്ലാസ്റ്റിക് 6913.9 ടൺ നിഷ്ക്രിയ മാലിന്യങ്ങളും 175.4 ടൺ ഇ-മാലിന്യങ്ങളും 624.65 ടൺ ചിലി മാലിന്യവും 119.8 ടൺ തുണി മാലിന്യം കൈമാറിയിട്ടുണ്ട് . കൂടാതെ 195.5 ടൺ പ്ലാസ്റ്റിക് ഷ്രേഡ് ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

കേരളത്തിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ പരിപാലനം കാര്യക്ഷമമാക്കി സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വ പദവിയിൽ എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള

പ്രവർത്തന പരിപാടികളാണ് ഹരിത കേരളം മിഷൻ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്.

ഹരിത കർമ്മ സേനയ്ക്കുള്ള യൂസർഫീ

റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ യൂസർഫീ ഇനത്തിൽ ശരാശരി 15 കോടി രൂപയുടെ പ്രതിമാസ വരുമാനം ഹരിത കർമ്മ സേനയ്ക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ ഒരു ഹരിത കർമ്മസേന അംഗത്തിന് 5,000 രൂപ ശരാശരി പ്രതിമാസ വരുമാനം കണക്കാക്കുമ്പോൾ തന്നെയും മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ ആലിപ്പറമ്പ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ ഒരു ഹരിത കർമ്മസേന അംഗത്തിന് 52,100 രൂപ ഡിസംബർ മാസത്തെ വേതനമായി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതുകൂടാതെ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയ്ക്കും സ്വകാര്യ ഏജൻസികൾക്കും പാഴ് വസ്തുക്കൾ നൽകുന്നത് വഴിയും വരുമാനം ഹരിതകർമ്മ സേനാംഗങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുന്നുണ്ട്.

ഹരിതകർമ്മസേന വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം

കേരളത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലുള്ള ശരാശരി 51 ലക്ഷം വീടുകളിൽ നിന്നും ഹരിത കർമ്മസേന വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം നടത്തുന്നുണ്ട് ഇത് ഏകദേശം കേരളത്തിലെ ആകെ വീടുകളുടെ 52% വരും കൂടാതെ സംസ്ഥാനത്തെ 4.5 ലക്ഷം സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ഹരിത കർമ്മ സേന വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം നടത്തുന്നുണ്ട്.

- **ജൈവ മാലിന്യശേഖരണം** - ജൈവ മാലിന്യത്തിന് ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണമാണ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നത്. എങ്കിലും 22 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഹരിത കർമ്മ സേന വീടുകളിൽ നിന്നും ജൈവ മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതു കൂടാതെ 35 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഹരിത കർമ്മ സേന വീടുകൾക്കു പുറമേ കടകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ജൈവ മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നുണ്ട്. ആയതുപ്രകാരം കേരളത്തിലെ 57 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ജൈവ മാലിന്യം ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- **അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കളുടെ ശേഖരണം** - കേരളത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ വീടുകളിൽ/സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കൾ ഹരിതകർമ്മസേനാംഗങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നുണ്ട്.
- കേരളത്തിലെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലുള്ള വീടുകളിൽ നിന്നും റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ 20155.99 ടൺ അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കൾ ഹരിതകർമ്മസേന ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട് കൂടാതെ കേരളത്തിലെ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ 5319.92 ടൺ അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കൾ ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട് .
- ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയ്ക്ക് കൈമാറിയ അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കളുടെ അളവിനേക്കാൾ വലിയ വർദ്ധനവാണു സ്വകാര്യ ഏജൻസിയ്ക്ക് കൈമാറിയ അജൈവ പാഴ് വസ്തുക്കളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- **ലെഗസി വേസ്റ്റ്**- ഭാഗികമായോ പൂർണ്ണമായോ അഴുകിയ ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ, പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങൾ, തുണിത്തരങ്ങൾ, ലോഹങ്ങൾ, ഗ്ലാസ്, മറ്റ് ഘടകങ്ങൾ എന്നിവയുടെ മിശ്രിതമാണ് ലെഗസി വേസ്റ്റ്. തരംതിരിക്കാൻ സാധ്യമാകാത്തതുകൊണ്ടും, റീസൈക്കിൾ വാല്യു ലഭിക്കാത്തതുകൊണ്ടും ഇത്തരത്തിലുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശേഖരിക്കാറില്ല. ആയതു കാരണം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ലെഗസി വേസ്റ്റ് നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനു ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയ്ക്കും സ്വകാര്യ ഏജൻസിയ്ക്കും തുക നൽകേണ്ടതായി വരുന്നു ലെഗസി

മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് പ്രതിമാസം ശരാശരി 2.09 കോടി രൂപ കേരളത്തിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾചിലവിട്ടതായി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

- **നിയമ നടപടികൾ**- ഖര മാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങൾ പാലിക്കാത്ത കാരണങ്ങളാലും തെറ്റായ രീതിയിൽ മാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനാലും സംസ്ഥാനത്ത് വിവിധ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നിയമ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ നടപടിയുടെ ഭാഗമായി റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ 2346 പിഴ ചുമത്തിയ കേസുകൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പിഴയായി ശരാശരി 12.77 ലക്ഷം രൂപ പ്രതിമാസം വിവിധ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഈടാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

കോഴി അറവു മാലിന്യ പരിപാലനം - പന്നി ഫാമുകൾ മുഖേന സംസ്കരണം

റെൻഡറിങ് പ്ലാന്റുകൾ മുഖേന മാത്രം കോഴി/പൗൾട്രി അറവു മാലിന്യം ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിന് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം പുറപ്പെടുവിച്ച സാഹചര്യത്തിൽ, സംസ്ഥാനത്തെ അംഗീകൃത പന്നി ഫാമുകൾ മുഖേന കോഴി/പൗൾട്രി അറവു മാലിന്യ സംസ്കരണം നടപ്പിലാക്കുന്നത് കൂടി പരിഗണിക്കണമെന്ന സർക്കാർ നിർദ്ദേശത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയ മാർഗ്ഗരേഖ അംഗീകരിച്ച് ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ ജില്ലകളിലും സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തോടെ കോഴി അറവ് മാലിന്യം ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള 40 റെൻറിംഗ് പ്ലാന്റുകൾ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. മാലിന്യ ഉൽപ്പാദകരിൽ നിന്നും യൂസർഫീ ഈടാക്കി ഈ റെൻറിംഗ് പ്ലാന്റുകൾ മുഖേന മാലിന്യ സംസ്കരണം കാര്യക്ഷമമായി നടന്നുവരുന്നു.

മാലിന്യ പരിപാലന ഉപനിയമാവലികൾ

2016-ലെ ഖര മാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ട ഉപനിയമാവലി അംഗീകരിച്ചു സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുള്ളതാണ്. ആയത് പ്രകാരം നാളിതുവരെ 47 നഗരസഭകളും 155 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ഉപനിയമാവലി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടം - ഉപനിയമാവലി

2016-ലെ പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ട ഉപനിയമാവലി അംഗീകരിച്ചു സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുള്ളതാണ്. ആയത് പ്രകാരം നാളിതുവരെ 63 നഗരസഭകളും 941 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ഉപനിയമാവലി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ജലാശയങ്ങളിൽ ഒഴുകി നടക്കുന്ന ഖരമാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള പൈലറ്റ് പദ്ധതി

ജർമനി ആസ്ഥാനമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന 'പ്ലാസ്റ്റിക് ഫിഷർ' എന്ന ഏജൻസിയുമായി സഹകരിച്ച് തിരുവനന്തപുരം കോർപ്പറേഷൻ പരിധിയിലെ മലിനീകരിക്കപ്പെട്ട പ്രധാന നദികൾ/തോടുകളിൽ എന്നിവിടങ്ങളിൽ പ്രത്യേകം രൂപകൽപന ചെയ്ത സംവിധാനങ്ങൾ (പ്ലാസ്റ്റിക് ബൂം ബാരിയർ) സ്ഥാപിച്ച് പ്ലാസ്റ്റിക് ഉൾപ്പടെയുള്ള ഖരമാലിന്യങ്ങൾ തടഞ്ഞു നിർത്തി ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള പൈലറ്റ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. ആയതിന്റെ ഭാഗമായി നിലവിൽ 4 ഇടങ്ങളിൽ ഇത്തരം സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുകയും റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ 47 ടൺ മാലിന്യം ശേഖരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ദ്രവ മാലിന്യ പരിപാലനം- പ്രോജക്ട് മോണിറ്ററിംഗ് സോഫ്റ്റ് വെയർ

ശുചിത്വ മിഷൻ സാങ്കേതിക അനുഭവത്തിന് നൽകിയ ദ്രവമാലിന്യ പ്രവൃത്തികൾ സംബന്ധിച്ച തൽസ്ഥിതി അറിയുന്നതിന് പ്രത്യേക സോഫ്റ്റ് വെയർ രൂപ കൽപ്പന ചെയ്തു. ആയത് പ്രകാരം തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിലെ പ്രവൃത്തി നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കും KSWMPയിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കും ഉൾപ്പെടെ 98 പേർക്ക് സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ പരിശീലനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും ശാസ്ത്രീയ ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനോടുള്ള കാഴ്ചപ്പാടുകൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് UNICEFന്റെ WASH പ്രോഗ്രാമിന്റെ ഭാഗമായി ദ്രവ മാലിന്യ പരിപാലന സംവിധാനങ്ങളുടെ ആവശ്യകതയെപ്പറ്റിയും ആയതിന്റെ സാങ്കേതികതയെ പറ്റിയും, പ്രചരണ പരിപാടി നടത്തുന്നതിനും ആവശ്യമായ വിഭവശേഷി നൽകുന്നതിനും പ്രോപ്പോസൽ അംഗീകരിക്കുകയുണ്ടായി. ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ടെക്നിക്കൽ അസ്സിസ്റ്റന്റ് , IEC എക്സ്പെർട്ട് എന്നിവരുടെ സേവനം WASH ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് അനുവദിക്കുകയുണ്ടായി. പ്രസ്തുത പ്രോഗ്രാമിന്റെ ഭാഗമായി ആലപ്പുഴ, കാസർഗോഡ് എന്നീ ജില്ലകളിൽ Faecal Sludge and Sewage Management project നടപ്പിലാക്കുന്നതിനു തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ തെക്കേക്കര ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ ഏജൻസിയെ തിരഞ്ഞെടുത്ത് DPR തയ്യാറാക്കി വരുന്നു. 2023 ഫെബ്രുവരിയിൽ DPR ലഭിക്കുന്നതാണ്. കാസർഗോഡ് ജില്ലയിൽ ബേടഡുക്ക, ചെറുവത്തൂർ എന്നീ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെയാണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ളത്. പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ജനങ്ങളുടെ ആശങ്ക അകറ്റുന്നതിന് കർണാടക സംസ്ഥാനത്ത് ദേവനഹള്ളിയിൽ നല്ല നിലയിൽ പ്രവൃത്തിക്കുന്ന FSTP സന്ദർശിക്കുകയും തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരികയുമാണ്.

ഖരമാലിന്യപരിപാലനം

സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ അർബൻ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വിവിധ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുന്നതിലേക്ക് കേരളത്തിലെ 22 നഗരസഭകൾക്കും വേണ്ടി 307.45 കോടി രൂപയുടെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ ആക്ഷൻ പ്ലാനുകൾ ശുചിത്വ മിഷൻ സാങ്കേതിക വിഭാഗം മുഖേന തയ്യാറാക്കി. ഈ പ്ലാനുകൾ എല്ലാ നഗരസഭകളും അംഗീകരിക്കുകയും 2022 ആഗസ്റ്റ് 12ന് ചേർന്ന സംസ്ഥാന തല സാങ്കേതിക സമിതി അംഗീകരിച്ച് കേന്ദ്ര പാർപ്പിട-നഗരകാര്യ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ അനുമതിക്കായി സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. 2022 ഡിസംബർ 21ന് ചേർന്ന നാഷണൽ അഡ്വൈസറി & റിവ്യൂ കമ്മിറ്റി മീറ്റിംഗിൽ ആക്ഷൻ പ്ലാനുകൾ അംഗീകരിച്ച് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് വിഹിതമായി 66.92 കോടി രൂപ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ അംഗീകൃത മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപാധികൾ നിർമ്മിച്ച് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിലേക്ക് സേവനദാതാവാകുന്നതിന് അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചവരിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തിപരിചവും പ്രാവീണ്യം കണക്കിലെടുത്ത് യോഗ്യരായവരെ എംപാനൽ ചെയ്യുന്നതിലേക്ക് 7 ഏജൻസികളുടെ ഫീൽഡ്തല പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തുന്നതിലേക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട ജില്ലാ മിഷനുകൾക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുള്ളതാണ്.

അണ്ടർഗ്രൗണ്ട് പ്രീകാസ്റ്റ് വേസ്റ്റ് ഡിസ്‌പോസൽ ടാങ്ക് എന്ന മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപാധി അംഗീകരിക്കുന്നതിലേക്ക് ആയതിന്റെ പ്രവർത്തനം സമർപ്പിക്കുന്നതിന് ജില്ലാ മിഷൻ നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുള്ളതാണ്.

ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ നൂതന മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ അംഗീകരിക്കപ്പെടുന്നതിലേക്ക് അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ച് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന 7 ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപാധികളുടെ പെർഫോമൻസ് ശാസ്ത്രീയമായി

നിരീക്ഷിച്ച് വിലയിരുത്തുന്നതിലേക്ക് College of Engineering, Trivandrumലേക്ക് സമർപ്പിക്കുന്നതിലേക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസികൾക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുള്ളതാണ്.

Sl.No	Name of Device
1	Garden composter
2	Micro- Feed mixed culture fed batch deep composting biogas plant
3	Grihasree Bio-Barrel Compost Bin
4	Black soldier fly waste management bin
5	Bio-Pod
6	Terrabioster-hermill

കൂടാതെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ നൂതന മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ അംഗീകരിക്കപ്പെടുന്നതിലേക്ക് അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ച സ്മാർട്ട് മൊബൈൽ കമ്പോസ്റ്റിംഗ് യൂണിറ്റ് എന്ന മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപാധി പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകാവുന്നതാണെന്ന സാങ്കേതിക സമിതിയുടെ ശുപാർശയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ശുചിത്വ മിഷൻ അംഗീകാരം നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു.

മറ്റു പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- തെളിനീരൊഴുക്കും നവകേരളം ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി ജലമലിനീകരണം നടക്കുന്നതായി കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. ഇതിനെതിരെ ജനങ്ങളിൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് “മലം ഭൂതം” എന്ന പേരിൽ ഒരു കാമ്പയിൻ തുടക്കം കുറിക്കുകയും ജില്ലാതലത്തിൽ ആവശ്യമായ പ്രചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടത്തുകയും ചെയ്തു. കൂടാതെ പെരിയാർ നദിയുടെ തീരത്തുള്ള തൃശ്ശൂർ, ഇടുക്കി, എറണാകുളം ജില്ലകളിലെ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപന പ്രതിനിധികളെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും പങ്കെടുപ്പിച്ച് തെളിനീരൊഴുക്കും നവകേരളം ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി ശില്പശാലകളും ഈ റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ നടത്തുകയുണ്ടായി.
- മുഴുവൻ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെയും ഖരമാലിന്യ സമാഹരണവും സംസ്കരണവും 100 ശതമാനത്തിലേക്കെത്തിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനം നടന്നു വരുന്നു.
- 100 ശതമാനം വാതിൽപ്പടി ശേഖരണവും സംസ്കരണവും കൈവരിക്കുന്ന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വ പദവി നൽകാനുള്ള പ്രവർത്തനം കൃത്യമായ ആസൂത്രണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടക്കുന്നു.
- ഓരോ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും സാങ്കേതിക സഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണം ഉണ്ടാക്കി.
- നിരന്തര മോണിറ്ററിങ് നടത്തുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലം, ജില്ലാതലം, സംസ്ഥാന തലത്തിലും പ്രവർത്തന ക്ഷമമായി.
- പ്രത്യേക മാലിന്യങ്ങളായ കെട്ടിട നിർമ്മാണ മാലിന്യം, ഇറച്ചി മാലിന്യം, മുടി മാലിന്യം ഗാർഹിക മെഡിക്കൽ/സാനിട്ടറി മാലിന്യം തുടങ്ങിയവർക്കും പരിഹാരം കാണുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനവും പുരോഗമിക്കുന്നു.

വിനോദ സഞ്ചാര മേഖലയിലെ ഇടപെടലുകൾ

ഇടുക്കി ജില്ലയിലെ വിനോദ സഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങൾ മാലിന്യമുക്തമാക്കുന്നതിന് ഹരിതകേരളം മിഷൻ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് ജില്ലാ ഭരണാധികാരികളും ജില്ലയിലെ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി സഹകരിച്ച് നടത്തിവരുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി നടന്നുവരുന്നു. ഹരിതസുറിസം പ്രോത്സാഹിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി വഴികാട്ടാൻ വാഗമൺ എന്ന പദ്ധതി തുടരുന്നു.

പ്ലാസ്റ്റിക് ഉണ്ടാക്കുന്ന വിപത്തും പരിസ്ഥിതിക്ക് ഉണ്ടാകുന്ന ദോഷവും ജനങ്ങൾക്കും / ടൂറിസ്റ്റുകൾക്കും ബോധവൽകരണം നടത്തുന്നതിന് മൂന്നാർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ ക്ലീൻ മൂന്നാർ ഗ്രീൻ മൂന്നാർ എന്ന മുദ്രാവാക്യം ഉയർത്തി ഒരു ക്യാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹരിത കേരളം മിഷനിലെ വിവിധ ജില്ലകളിൽ നിന്നുമുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരെ വിനിയോഗിച്ചു ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിലെ മുഴുവൻ വീടുകൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവ നവംബർ 9,10 തീയതികളിൽ സന്ദർശിച്ച് ജനങ്ങൾക്കു ബോധവൽകരണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ മൂന്നാറിലെ എല്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഹരിത കേരളം മിഷൻ റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺമാർ കുട്ടികൾക്ക് ബോധവൽകരണ ക്ലാസുകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മൂന്നാർ ടൗണിൽ പ്ലാസ്റ്റിക് പാഴ്വസ്തുക്കൾ കൊണ്ട് ഒരു അപ്സൈക്കിൾ പാർക്ക് നിർമ്മിച്ച് 2022 നവംബർ 17ന് പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് തുറന്നു കൊടുത്തു. ഇതു കൂടാതെ നിലവിലുള്ള കംഫർട്ട് സ്റ്റേഷൻ നവീകരിച്ചു പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് തുറന്നു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.

തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ മാണിക്കൽ പഞ്ചായത്തിൽ ഹരിതസുറിസം പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുന്നു. പുഴയൊഴുകും മാണിക്കൽ എന്ന പേരിൽ ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകിക്കൊണ്ട് ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെയുള്ള പുഴശുചീകരണം, പുഴനടത്തം എന്നിവ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. വെള്ളാണിക്കൽപാറ-തമ്പുരാൻ തമ്പുരാട്ടി പാറ സുറിസം പദ്ധതിയും പുരോഗതിയിലാണ്. സൈക്കിൾ ട്രാക്കിന്റെ ഉദ്ഘാടനം നടത്തുകയും ചെയ്തു. ഇതേ മാതൃകയിൽ പൊഴിയൂർ കടൽ തീരവും എ.വി.എം. കനാലും വൃത്തിയാക്കി ഹരിതസുറിസം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് പാറശ്ശാല ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുമായി സഹകരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും തുടക്കം കുറിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇന്ത്യഹൈറേഞ്ച് മൗണ്ടൻ ലാൻഡ് സ്കേപ്പ് പദ്ധതി (യു.എൻ.ഡി.പി.)

കേന്ദ്ര വനം പരിസ്ഥിതി മന്ത്രാലയവുമായി സഹകരിച്ച് യു. എൻ.ഡി.പി.യും GEF ഉം നടപ്പാക്കിയ ഈ പദ്ധതിയുടെ നിർവ്വഹണസഹായ സംവിധാനമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നത് ഹരിതകേരളം മിഷനാണ്. ഇന്ത്യഹൈറേഞ്ച് മൗണ്ടൻ ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് പ്രോജക്ട് എന്ന പേരിലാണ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കിയത്. കൃഷിയിലൂടെ ഗോത്ര ജനവിഭാഗത്തിന് പോഷണമൂല്യമുള്ള ഭക്ഷണവും വരുമാന വർദ്ധനവും ഉറപ്പാക്കിയും, തൊഴിലധിഷ്ഠിത കോഴ്സുകളിലൂടെ യുവജനങ്ങളുടെ ശേഷിവികസനത്തിന് പിന്തുണയേകിയും, നദികളും ജലപക്ഷി സങ്കേതങ്ങളും വീണ്ടെടുത്തും, ഒരു ലക്ഷത്തോളം കുറിഞ്ഞിതൈകൾ നട്ടുപിടിപ്പിച്ചും സമഗ്ര മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കിയുമെല്ലാം പാരിസ്ഥിതിക സുസ്ഥിരത ഉറപ്പുവരുത്തുക എന്നിങ്ങനെ തദ്ദേശീയ ജനതയേയും പരിസ്ഥിതിയേയും ഒരുപോലെ ചേർത്തുപിടിച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടപ്പിലാക്കിയത്. ഇടുക്കി ജില്ലയിലെ 9 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും, എറണാകുളം, തൃശൂർ ജില്ലകളിലെ ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലുമാണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയത് .

യുഎൻഡിപി പദ്ധതി 2022 സെപ്റ്റംബറിൽ ഔദ്യോഗികമായി അവസാനിച്ചു. പദ്ധതി ഏറ്റെടുത്ത സംരംഭങ്ങൾ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിന്, ഫീൽഡ് തലത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്. സുസ്ഥിരത ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിന്

വേണ്ടി ഹരിത കേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു പ്രോജക്ട് ഇന്റഗ്രിമെന്റേഷൻ യൂണിറ്റ് രൂപീകരിക്കുവാൻ സർക്കാർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട് .

പദ്ധതിയുടെ ടെർമിനൽ ഇവാലുവേഷൻ 2022 സെപ്റ്റംബറിൽ നടത്തിയിരുന്നു. നിരവധി തടസ്സങ്ങൾക്കിടയിലും കാര്യമായ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ പദ്ധതിക്ക് കഴിഞ്ഞു. ടെർമിനൽ ഇവാലുവേഷൻ സമിതിയുടെ നിരീക്ഷണങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുവാൻ 2022 ഒക്ടോബർ 31 ന് ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ പ്രത്യേക സംസ്ഥാന പ്രോജക്ട് സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റി (എസ്.പി.എസ്.സി) ചേർന്നു. യോഗ തീരുമാനമനുസരിച്ച് വകുപ്പുകളുടെ പ്രത്യേക യോഗം ചേർന്ന് പദ്ധതിയിൽ തുടരേണ്ട സുപ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങളെ കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യാനും നിർദ്ദേശമുണ്ട്.

നെല്ലു, തിന, ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ, കിഴങ്ങു വിളകൾ എന്നിവയുടെ നാടൻ ഇനങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി തുടങ്ങിയ കാർഷിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടരുന്നുണ്ട്. പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി സ്ഥാപിച്ച മറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫസിലിറ്റി സംവിധാനം മൂന്നാർ കല്ലാറിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. അടിമാലി ഗവൺ മെന്റ് സ്കൂളുമായി സഹകരിച്ച് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വികസിപ്പിക്കുന്ന ജൈവവൈവിധ്യ വിജ്ഞാന കേന്ദ്രം ഉത്പാദനത്തിനായി തയ്യാറായിട്ടുണ്ട്. 2000 സ് ക്വയർ ഫീറ്റ് വിസ്തീർണ്ണമുള്ള കെട്ടിടമാണ് ഇതിനായി സ്കൂളിൽ ഒരുക്കിയിരിക്കുന്നത്. 3-ഡി മോഡലുകൾ, മാപ്പുകൾ, ഇൻഫർമേഷൻ ഡിസ്പ്ലേകൾ, ഓഡിയോ-വിഷ്വൽ ഉള്ളടക്കം, ടച്ച് സ്ക്രീൻ കിയോസ്കുകൾ, പെയിന്റിംഗുകൾ എന്നിവയിലൂടെ മൂന്നാർ ഭൂപ്രകൃതിയുടെ ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ അനുഭവം നോളജ് സെന്റർ നൽകും. മൂന്നാർ സന്ദർശിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളെയും വിനോദസഞ്ചാരികളെയും ലക്ഷ്യം വച്ചുള്ള ഈ കേന്ദ്രം പ്രദേശത്തെ ജൈവവൈവിധ്യത്തെയും ഗോത്ര സംസ്കാരത്തെയും കുറിച്ച് ജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്യും.

മൂന്നാർ ടൗണിൽ പ്ലാസ്റ്റിക് പാഴ്വസ്തുക്കൾ കൊണ്ട് ഒരു അപ്സൈക്കിൾ പാർക്ക് നിർമ്മിച്ച് 2022 നവംബർ 17ന് പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് തുറന്നു കൊടുത്തു. ഇതു കൂടാതെ നിലവിലുള്ള കംഫർട്ട് സ്റ്റേഷൻ നവീകരിച്ചു പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് തുറന്നു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്

ലൈഫ് മിഷൻ

ലൈഫ് പുരോഗതി ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ 2017 മുതൽ 31.01.2023 വരെ

ക്രമ നം.	ലൈഫ് മിഷൻ/ വകുപ്പുകൾ	പൂർത്തീകരിച്ച വീടുകളുടെ എണ്ണം
1	ലൈഫ് ഒന്നാംഘട്ടം (പൂർത്തീകരിക്കാത്ത ഭവനങ്ങളുടെ പൂർത്തീകരണം)	52,680
2	ലൈഫ് രണ്ടാംഘട്ടം (ഭൂമിയുള്ള ഭവനരഹിതരുടെ ഭവന നിർമ്മാണം)	95,858
3	ലൈഫ് മൂന്നാംഘട്ടം (ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതരിൽ നിന്നും ഭൂമിയാർജ്ജിച്ചവർ)	17,918
4	അഡീഷണൽ ലിസ്റ്റ് (എസ്സി/എസ്.ടി/ ഫിഷറീസ്)	15,386
5	പി.എം.എ.വൈ-ലൈഫ് (അർബൻ)	75,832
6	പി.എം.എ.വൈ-ലൈഫ് (റൂറൽ)	25,770
7	പട്ടികജാതി വകുപ്പ്	21,386
8	പട്ടികവർഗ്ഗ വകുപ്പ്	10,692
9	മത്സ്യതൊഴിലാളി വകുപ്പ്	6,009
10	ന്യൂനപക്ഷ ക്ഷേമവകുപ്പ്	2,363
ആകെ		3,23,894

ലൈഫ് 2020 - പുരോഗതി വിശദാംശം

ലൈഫ് 2020 ഗുണഭോക്തൃ പട്ടികയിലെ പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ, ഫിഷറീസ് ഭവനരഹിത ഗുണഭോക്താക്കളേയും അതിദരിദ്ര സർവ്വേയിലൂടെ കണ്ടെത്തിയ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഭവനരഹിതരേയും 2022 ഗുണഭോക്തൃ പട്ടികകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ഭവനനിർമ്മാണത്തിനായുള്ള ധനസഹായം അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൻപ്രകാരം 2023 ജനുവരി 31 വരെ 13,699 ഗുണഭോക്താക്കൾ കരാറിലേർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

2017 ,2019 ലിസ്റ്റിൽ നിന്നും ഭൂമിയുള്ള ഭവനരഹിതർക്ക് പൂർണ്ണമായും ഭവന നിർമ്മാണാനുകൂല്യം ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുള്ള തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് 2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ ത്രിതല പഞ്ചായത്ത് വിഹിതം ഉപയോഗിച്ച് ലൈഫ് 2020 ഗുണഭോക്തൃ പട്ടികയിൽ നിന്നും ഭവനനിർമ്മാണത്തിനായുള്ള പദ്ധതി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനും ലൈഫ് ഭൂരഹിതപട്ടികയിലെ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഭൂമി വാങ്ങി നൽകുന്ന പദ്ധതി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനും അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

ഏതെങ്കിലും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ ഗുണഭോക്താക്കൾ മറ്റേതൊരു തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ ഭൂമി ആർജ്ജിച്ചാലും , സ്റ്റേജ് സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗുണഭോക്താവിന് ഫണ്ട് ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് അനുമതി നൽകിക്കൊണ്ട് 15.11.2022-ലെ സ.ഉ. (സാധാ) നം. 2808/2022/ ത.സ്വ.ഭ.വ. നമ്പർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതരുടെ പുന:രധിവാസം

ലൈഫ് ഭൂരഹിത ഭവനരഹിത ഗുണഭോക്തൃ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഗുണഭോക്താക്കളിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ/ വകുപ്പുകൾ/ ഗുണഭോക്താക്കൾ മുഖേന 2022 നവംബർ മുതൽ 2023 ജനുവരി വരെ 4,582 ഗുണഭോക്താക്കൾ ഭൂമിയാർജ്ജിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രകാരം ഭൂമിയാർജ്ജിച്ച ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഭവനനിർമ്മാണാനുകൂല്യം നൽകുന്നതിന് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

മനസ്സോടിത്തിരി മണ്ണ്

“മനസ്സോടിത്തിരി മണ്ണ്” ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി 2023 ജനുവരി മാസം വരെ 2349.72 സെന്റ് ഭൂമി ലൈഫ് മിഷൻ വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ 1232.49 സെന്റ് ഭൂമി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്/ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് നൽകി കഴിഞ്ഞു.

ഭവന സമുച്ചയ നിർമ്മാണ പുരോഗതി

1)കൊല്ലം - പുന്നലൂർ - 44 യൂണിറ്റുകൾ

കെട്ടിടം	അവസാനവട്ട മിനുക്കുപണികൾ നടക്കുന്നു
കെട്ടിടത്തിന് പുറത്തെ ജോലികൾ	പ്രീകാസ്റ്റ് സെപ്റ്റിക് ടാങ്ക് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പണികൾ നടക്കുന്നു. സെപ്റ്റിക് ടാങ്ക് സ്ഥാപിച്ചതിനുശേഷം ലൈൻ പിടിച്ചുകൊടുക്കണം.
ഇലക്ട്രിസിറ്റി	കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. പുറത്തെ ജോലികൾ തീർന്നതിനു ശേഷം Completion drawing സമർപ്പിയ്ക്കും. അതിനുശേഷം വ്യക്തിഗത കണക്ഷൻ നൽകും.
ഫയർ	Completion drawingന് ശേഷം ലഭിക്കും.
കുടിവെള്ളം	ബോർവെല്ലിൽ നിന്നുള്ള ജലം ടെസ്റ്റ് ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്.
കുറിപ്പ്	2023 ഫെബ്രുവരി മൂന്നാംവാരം കൈമാറുന്നതിന് സജ്ജം.

2)കോട്ടയം - വിജയപുരം - 44 യൂണിറ്റുകൾ

കെട്ടിടം - ഫിനിഷിംഗ് പണികൾ നടക്കുന്നു.
പുറത്തെ പെയിന്റിംഗ് ജോലികൾ നടന്നുവരുന്നു.
കുടിവെള്ളം - കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റിയുടെ കണക്ഷൻ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3)ഇടുക്കി - കരിമണ്ണൂർ - 42 യൂണിറ്റുകൾ

കെട്ടിടം - ഫിനിഷിംഗ് പണികൾ നടക്കുന്നു.
പുറത്തെ പെയിന്റിംഗ് ജോലികൾ നടന്നുവരുന്നു.
കുടിവെള്ളം - ബോർവെൽ സ്ഥാപിച്ചു. അതിൽ നിന്നുള്ള ജലം ടെസ്റ്റ് ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്.

4)കണ്ണൂർ - കടമ്പൂർ - 44 യൂണിറ്റുകൾ

കെട്ടിടം - അവസാനവട്ട മിനുക്കുപണികൾ നടക്കുന്നു.
ഇലക്ട്രിസിറ്റി - ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്.
കുടിവെള്ളം - പരിശോധിച്ചപ്പോൾ കോളീഫോം ബാക്ടീരിയ ഉണ്ട്.PMCയുടെ ശുപാർശ ചോദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

5)കാസർഗോഡ് - ചെമ്മനാട് - 44 യൂണിറ്റുകൾ

ചുമരിലെ Board Fix ചെയ്യുന്ന പണി പുരോഗമിക്കുന്നു.

6)പാലക്കാട് - ചിറ്റൂർ - തത്തമംഗലം - 42 യൂണിറ്റുകൾ

Structure അവസാന ഘട്ടത്തിൽ

7)കോഴിക്കോട് - ചാത്തമംഗലം - 42 യൂണിറ്റുകൾ

Foundation കഴിഞ്ഞു.
കുറിപ്പ് - 17.03.2022-ന് ശേഷം പണി നടക്കുന്നില്ല.

8)പത്തനംതിട്ട - ഏനാത്ത് - 56 യൂണിറ്റുകൾ

ബ്ലോക്ക് - 1 - മുകളിലോട്ടുള്ള നിർമ്മാണം നടന്നുവരുന്നു.
ബ്ലോക്ക് - 2 - പ്ലീന്ത് വരെ കഴിഞ്ഞു.

9)ആലപ്പുഴ - മണ്ണഞ്ചേരി - 28 യൂണിറ്റുകൾ

കുറിപ്പ് - ഫൗണ്ടേഷൻ കഴിഞ്ഞു. മുകളിലോട്ടുള്ള പണികൾ ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു.

10)കണ്ണൂർ - കണ്ണപുരം - 32 യൂണിറ്റുകൾ

ബ്ലോക്ക് എ, ബി - സ്റ്റേയർകേയ്സിന്റെ സ്റ്റീൽ നിറുത്തിയിട്ടുണ്ട്. light weight steel കൊണ്ടു വന്നിട്ടില്ല.

11)പത്തനംതിട്ട - പന്തളം - 44 യൂണിറ്റുകൾ

കുറിപ്പ് - ഫൗണ്ടേഷൻ കഴിഞ്ഞു. 03.03.2022-ന് ശേഷം പണി നടക്കുന്നില്ല.

12)ആലപ്പുഴ - പുനമ്പ്ര - 156 യൂണിറ്റുകൾ

കുറിപ്പ് - ഫൗണ്ടേഷൻ പണി കഴിഞ്ഞില്ല 10.03.2022-ന് ശേഷം പണി നടക്കുന്നില്ല.

13)വയനാട് - പുതാടി - 42 യൂണിറ്റുകൾ

കുറിപ്പ് - Soil report-ലെ പ്രശ്നം - പണി തുടങ്ങിയിട്ടില്ല. പണി ആരംഭിക്കുന്നതിന് നോട്ടീസ് നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

14)എറണാകുളം - അയ്യംപുഴ - 44 യൂണിറ്റുകൾ

ഫൗണ്ടേഷൻ കഴിഞ്ഞു. മുകളിലോട്ടുള്ള പണികൾ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. 17.06.2022-ന് ശേഷം പണി നടക്കുന്നില്ല.

15) തൃശ്ശൂർ - കാറും - 72 യൂണിറ്റുകൾ

ഫൗണ്ടേഷൻ കഴിഞ്ഞു. മുകളിലോട്ടുള്ള പണികൾ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. 04.10.2022-ന് ശേഷം പണികൾ നടക്കുന്നില്ല.

16) കണ്ണൂർ - ആന്തൂർ - 44 യൂണിറ്റുകൾ

ഫൗണ്ടേഷൻ കഴിഞ്ഞു. മുകളിലോട്ടുള്ള പണികൾ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. 22.10.2022-ന് ശേഷം പണികൾ നടക്കുന്നില്ല.

17) ആലപ്പുഴ - നടവട്ടം, പള്ളിപ്പാട് - 44 യൂണിറ്റുകൾ

ഫൗണ്ടേഷൻ പ്രവൃത്തികൾ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. പുതുക്കിയ ഫൗണ്ടേഷൻ വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമായിട്ടില്ല.

18) കോട്ടയം - മിറായികുന്ന് - തലയോലപ്പറമ്പ് - 36 യൂണിറ്റുകൾ

ഫൗണ്ടേഷൻ പണികൾ നടന്നുവരികയായിരുന്നു. 02.05.2022-ന് ശേഷം പണികൾ നടക്കുന്നില്ല.

19) തിരുവനന്തപുരം - മടവൂർ - 36 യൂണിറ്റുകൾ

ഫൗണ്ടേഷൻ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടില്ല. 27.09.2022-ന് ശേഷം പണികൾ നടക്കുന്നില്ല.

20) കോഴിക്കോട് - മന്ദൻകാവ് - നടവണ്ണൂർ - 72 യൂണിറ്റുകൾ

ബ്ലോക്ക് 1 - ഫൗണ്ടേഷൻ കമ്പിപ്പണി ആരംഭിച്ചിരുന്നു.
ബ്ലോക്ക് 2 - മൺപണി ആരംഭിച്ചിരുന്നു. 17.03.2022 മുതൽ പണികൾ നടക്കുന്നില്ല.

21) കണ്ണൂർ - ചിറയക്കൽ - 36 യൂണിറ്റുകൾ

ഫൗണ്ടേഷന്റെ കമ്പിപ്പണി ആരംഭിച്ചിരുന്നു.
10.09.2022 മുതൽ പണികൾ നടക്കുന്നില്ല.

22) കണ്ണൂർ - പയന്നൂർ - 44 യൂണിറ്റുകൾ

കോൺക്രീറ്റ് ഫൗണ്ടേഷൻ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടില്ല.
18.04.2022 മുതൽ പണികൾ നടക്കുന്നില്ല.

23) എറണാകുളം - കുത്താട്ടുകുളം (അർബൻ) - 36 യൂണിറ്റുകൾ

ഫൗണ്ടേഷൻ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. കോൺക്രീറ്റ് പാർശ്വഭിത്തിയുടെ സാങ്കേതികാനുമതി ലഭിച്ചിട്ടില്ല. 2021 ഏപ്രിൽ മുതൽ പണി നടക്കുന്നില്ല.

24) കൊല്ലം - തഴമേൽ - അഞ്ചൽ - 63 യൂണിറ്റുകൾ (ഏ+6)

ഫൗണ്ടേഷൻ കഴിഞ്ഞു. മുകളിലോട്ടുള്ള സ്കൂൾ ഒരു നില വാർത്തു. രണ്ടാമത്തെ നിലയുടെ പണി നടക്കുന്നു.

25) മലപ്പുറം - ആലംകോട് - 36 യൂണിറ്റുകൾ

ഫൗണ്ടേഷൻ വർക്ക് നടക്കുന്നു. 45 സ്റ്റീൽ കോളങ്ങളും കുറച്ച് ബീമും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 2023 ജനുവരിയിലും സ്റ്റീലിന്റെ ലോഡ് വന്നിട്ടുണ്ട്.

26) പാലക്കാട്-കൊടുമ്പ് - 36 യൂണിറ്റുകൾ

PEB Steel ഇറക്ഷൻ കഴിഞ്ഞു.
ഒരു സ്ലാബ് വാർത്തിട്ടുണ്ട്
Light weight steel വന്നിട്ടില്ല.

27) ഇടുകി - കട്ടപ്പന - 44 യൂണിറ്റുകൾ

ഒരു നിലയ്ക്കുള്ള PEB Steel ഇറക്ഷൻ കഴിഞ്ഞു.

28) ഇടുകി - കാഞ്ചിയാർ - 44 യൂണിറ്റുകൾ

ഫൗണ്ടേഷൻ പുരോഗമിക്കുകയാണ്.

29) ഇടുകി - വാത്തിക്കുടി - 28 യൂണിറ്റുകൾ

PEB Steel ഇറക്ഷൻ കഴിഞ്ഞു.

Deck Sheet-ന്റെ പണി പുരോഗമിക്കുന്നു.

ചെലവ് വിവരം (2022 നവംബർ മുതൽ 2023 ജനുവരി വരെ)

ഹഡ്കോ വായ്പ തുക - 44.243 കോടി രൂപ

സംസ്ഥാന വിഹിതം - 53.77 കോടി രൂപ

പദ്ധതി മോണിറ്ററിംഗും അവലോകനവും

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി 2-ന്റെ ഭാഗമായി 16.11.2022-ൽ ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ലൈഫ് സമ്പൂർണ്ണ പാർപ്പിട പദ്ധതിയുടെ നിർവ്വഹണ പുരോഗതി വിലയിരുത്തുകയും അവലോകനം ചെയ്യുകയും തുടർപ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തു.

ബഹു. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ, എക്സൈസ് വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ 15.11.2022-നും 30.11.2022-നും 09.01.2023-നും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ/ ലൈഫ് ഭവനപദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ ഏജൻസികളുടെ പ്രതിനിധികളുമായും ലൈഫ് സമ്പൂർണ്ണ പാർപ്പിട പദ്ധതിയുടെ നിർവ്വഹണ പുരോഗതി, ഫണ്ട് വിതരണം, തുടർപ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുകയും പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിതപ്പെടുത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശം നൽകുകയും ചെയ്തു.

ലൈഫ് ഗുണഭോക്താക്കളുടെ കരാർ വയ്ക്കൽ, ഭവനനിർമ്മാണം എന്നിവ ഊർജ്ജിതപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഫീൽഡ്തലത്തിലും ജില്ലാതലത്തിലും ലൈഫ് മിഷൻ മുഖേന യോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ഫീൽഡ്തലത്തിൽ ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ പദ്ധതി പ്രവർത്തനം ഏകോപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതിൻപ്രകാരം ലൈഫ് ഗുണഭോക്താക്കളുടെ കരാർ വയ്ക്കൽ, ഭവന നിർമ്മാണം എന്നിവയിൽ പ്രകടമായ പുരോഗതി കൈവരിക്കുന്നതിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വിദ്യാകിരണം

ഭൗതിക സൗകര്യ വികസനം

1)5 കോടി KIIFB സഹായത്തോടെയുള്ള നിർമ്മാണം

സ്കൂളുകൾ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി കിഫ്ബിയുടെ 5 കോടി ധനസഹായത്തോടെ ഒരു നിയോജക മണ്ഡലത്തിലെ ഒരു സ്കൂൾ വീതം 141 സ്കൂളുകളിലെ ഭൗതിക സൗകര്യ വികസനത്തിനായുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതിൽ 125 വിദ്യാലയങ്ങളിൽ കെട്ടിട നിർമ്മാണം പൂർണ്ണമായും പൂർത്തീകരിച്ച് സ്കൂളുകൾക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്ത് നൽകി. ശേഷിക്കുന്ന

വിദ്യാലയങ്ങളുടെ നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങൾ എത്രയും വേഗം പൂർത്തീകരിച്ച് കൈമാറുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

2)3 കോടി KIIFB സഹായത്തോടെയുള്ള നിർമ്മാണം

3കോടി ധനസഹായത്തോടെ സ്കൂളുകളുടെ ഭൗതിക സാഹചര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി 1000കുട്ടികളിൽ കൂടുതൽ പഠിക്കുന്ന ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ ഭരണാനുമതി നൽകിയ 220സ്കൂളുകളും രണ്ടാംഘട്ടത്തിൽ ഭരണാനുമതി നൽകിയ 166സ്കൂളുകളും ഉൾപ്പെടെ ആകെ 386 സ്കൂളുകളെയാണ് തെരഞ്ഞെടുത്തിരുന്നത്. ഇതിൽ ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ അനുവദിച്ച 220 സ്കൂളുകളിൽ 141 സ്കൂളുകളുടെ നിർമ്മാണം പൂർണ്ണമായും പൂർത്തീകരിച്ച് സ്കൂളുകൾക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്തു. ഇനിയും പൂർത്തിയാക്കാനുള്ള സ്കൂളുകളുടെ നിർമ്മാണം കൈറ്റ്, വാപ്കോസ്, ഇൻകൽ എന്നീ SPVകളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഈ അക്കാദമിക വർഷാവസാനത്തോടെ പൂർത്തീകരിക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

കില എസ്.പി.വിയായ 200 സ്കൂളുകളിൽ 185 സ്കൂളുകളുടെ DPR തയ്യാറായിട്ടുണ്ട്. 150 സ്കൂളുകളുടെ DPR കിഫ്ബി അംഗീകരിച്ചു. ഇതിൽ 92സ്കൂളുകൾക്ക് സാങ്കേതിക അനുമതി ലഭ്യമായി നിർമ്മാണത്തിനുള്ള ടെണ്ടർ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. 9 സ്കൂളുകളുടെ ടെണ്ടർ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു. ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ കൈറ്റിനെ ചുമതലപ്പെടുത്തി നിർമ്മാണം ആരംഭിക്കാൻ കഴിയാത്ത 2 സ്കൂളുകളുടെ എസ്.പി.വിയായി കിറ്റ്കോയെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത സ്കൂളുകളുടെ DPR തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ കിറ്റ്കോ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

3)1കോടി KIIFB സഹായത്തോടെയുള്ള നിർമ്മാണം

1 കോടി കിഫ്ബി ഫണ്ടിലുൾപ്പെട്ട 446 സ്കൂളുകളിൽ പ്രാഥമിക തടസ്സങ്ങളൊന്നുമില്ലാത്ത 437 സ്കൂളുകളിൽ 399സ്കൂളുകളുടെ ഡി.പി.ആർ കിഫ്ബി അംഗീകരിച്ചു. ഇതിൽ 307സ്കൂളുകളുടെ നിർമ്മാണത്തിനുള്ള സാങ്കേതിക അനുമതി ലഭ്യമായതിൽ 244 സ്കൂളുകളുടെ ടെണ്ടർ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും 243 സ്കൂളുകൾക്ക് എഗ്രിമെന്റ് വയ്ക്കുകയും അതിൽ 213 സ്കൂളുകളുടെ നിർമ്മാണം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 65സ്കൂളുകളുടെ നിർമ്മാണം ഇതിനകം പൂർത്തീകരിച്ചു.

5 കോടി കിഫ്ബി ഫണ്ടിലുൾപ്പെട്ട ഒരു കെട്ടിടവും 3 കോടി കിഫ്ബി ഫണ്ടിലുൾപ്പെട്ട 9കെട്ടിടവും 1കോടി കിഫ്ബി ഫണ്ടിലുൾപ്പെട്ട 17 കെട്ടിടങ്ങളും ഡിസംബർ, ജനുവരി മാസങ്ങളിലായി പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

3കോടി,1 കോടി കിഫ്ബി ഫണ്ടിലുൾപ്പെട്ട് നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള ഒരു മീറ്റിംഗ് ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസറുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തി നിർമ്മാണപുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്യുകയും സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശം നൽകുകയും ചെയ്തു.

അക്കാദമിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ഹരിതവിദ്യാലയം ശുചിത്വവിദ്യാലയം

കോവിഡിനു ശേഷം വിദ്യാലയങ്ങളിലും അധ്യാപകരിലും കുട്ടികളിലും രക്ഷിതാക്കളിലും ഉണ്ടായിട്ടുള്ള അക്കാദമിക പ്രതിസന്ധി എങ്ങനെ തരണം ചെയ്യാം എന്നതിൽ ശ്രദ്ധയൂന്നിക്കൊണ്ടുള്ള അക്കാദമിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ തീരുമാനിക്കുന്നതിന് മിഷൻ ഓഫീസിൽ നവംബർ 15, 16 തീയതികളിൽ ജില്ലാകോർഡിനേറ്റർമാരുടെ യോഗം പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർ/ ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസറുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ ചേർന്നു. അക്കാദമിക തല ഇടപെടലുകൾ, ഭൗതിക സൗകര്യ വികസനങ്ങൾ,

സാങ്കേതികവിദ്യാസൗഹൃദം, സമൂഹപങ്കാളിത്തം, മറ്റുള്ളവ എന്നിങ്ങനെ 5 സംഘമായിരുന്ന് ഭാവിപദ്ധതികൾക്ക് കരട് രൂപം തയ്യാറാക്കി. ഹരിതവിദ്യാലയം ശുചിത്വവിദ്യാലയം എന്ന ആശയത്തിന് ഒരു പദ്ധതി രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനായി മലപ്പുറം ജില്ലാ കോർഡിനേറ്ററെ ചുമതലപ്പെടുത്തി. നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പദ്ധതികൾ എന്ത്, എങ്ങനെ, എപ്പോൾ, ആര് എന്നിങ്ങനെ പട്ടികപ്പെടുത്തി ഗ്രൂപ്പവതരണങ്ങൾ നടന്നു. ശില്പശാലയ്ക്കു ശേഷം മലപ്പുറം ജില്ലയിൽ പദ്ധതിരൂപരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് 24/11/2022ന് വിപുലമായ ഏകദിന ശില്പശാല സംഘടിപ്പിക്കുകയും രൂപരേഖയുടെ കരട് തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംസ്ഥാന പശ്ചാത്തലത്തിലേക്ക് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് രൂപരേഖ തയ്യാറായി വരുന്നു. ബഹു.മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്ന യോഗത്തിൽ ഹരിതവിദ്യാലയം ശുചിത്വവിദ്യാലയം ക്യാമ്പയിൻ ഈ അക്കാദമിക വർഷം ആരംഭിച്ച് 3 വർഷം നീണ്ടു നിൽക്കുന്ന ക്യാമ്പയിനായി വിഭാവനം ചെയ്യാനാണ് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ഹരിതവിദ്യാലയം ശുചിത്വവിദ്യാലയം ക്യാമ്പയിന്റെ സംസ്ഥാനതല ഉദ്ഘാടനം നൂറ് ദിന കർമ്മപരിപാടിയിലുൾപ്പെടുത്തി തുടക്കം കുറിക്കാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

ജനകീയ പങ്കാളിത്തം

എല്ലാ ജില്ലകളിലും നടന്നു വരുന്ന ലഹരിവിരുദ്ധ ക്യാമ്പയിനുകളിലും പാഠ്യപദ്ധതി ജനകീയ ചർച്ചകളിലും സമൂഹത്തിന്റെ വിവിധ തലങ്ങളിലുള്ളവരുടേയും പൊതുജനങ്ങളുടേയും സജീവമായ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തിയാണ് പരിപാടികൾ നടന്നത്.

സ്കൂൾ പാഠ്യപദ്ധതി സമഗ്രമായി പരിഷ്കരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ ജനവിഭാഗങ്ങളുടെയും അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും സ്വരൂപിക്കുന്നതിനും ക്രോഡീകരിക്കു ന്നതിനുമായി എല്ലാ ജില്ലകളിലും ജനകീയ ചർച്ചകൾ നടന്നു. 26 ഫോക്കസ് മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്തിയാണ് പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണ ജനകീയ ചർച്ച നടത്തിയത്. അധ്യാപകർ, വിദ്യാർത്ഥികൾ, വിവിധ വകുപ്പുകളിലെ പ്രതിനിധികൾ എന്നിവ അടങ്ങുന്ന ഗ്രൂപ്പുകളായി തിരിഞ്ഞാണ് ചർച്ചകൾ നടന്നത്. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ദർശനം, മൂല്യ വിദ്യാഭ്യാസം, ശൈശവകാല പരിചരണവും വികാസവും, ഉൾച്ചേർന്ന വിദ്യാഭ്യാസം, പാഠ്യപദ്ധതിയും ബോധനശാസ്ത്രവും, വിലയിരുത്തൽ സംവിധാനത്തിലെ പരിഷ്കരണം, കുട്ടികളുടെ സമഗ്ര പുരോഗതി രേഖ, ഗുണമേന്മയുള്ള പഠനസാമഗ്രികളുടെ രൂപീകരണം, സാമൂഹ്യശാസ്ത്ര വിദ്യാഭ്യാസം, ഇന്ത്യയെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ്, തൊഴിൽ ഉദ്ഗ്രഥിത വിദ്യാഭ്യാസം, കലാവിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യ-കായിക വിദ്യാഭ്യാസം, ശാസ്ത്ര-ഗണിത- വിദ്യാഭ്യാസം, ഗണനചിന്ത, പരിസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസം, ഭാഷാ വിദ്യാഭ്യാസം, സാങ്കേതികവിദ്യ, അധ്യാപകവിദ്യാഭ്യാസം, ലിംഗനീതിയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ വിദ്യാഭ്യാസം, വിദ്യാലയത്തിൽ ഗൈഡൻസും കൗൺസിലിങ്ങും, രക്ഷകർത്തൃ വിദ്യാഭ്യാസം, സ്കൂൾ ഭരണവും നേതൃത്വവും, വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ സമൂഹത്തിന്റെ പങ്ക്, സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസവും ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം, ബദൽ വിദ്യാഭ്യാസ സംവിധാനങ്ങൾ, മുതിർന്നവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസവും തുടർ വിദ്യാഭ്യാസവും എന്നീ ഫോക്കസ് മേഖലകളാണ് ചർച്ച ചെയ്തത്. ജനകീയ ചർച്ചകളിൽ ഉരുത്തിരിഞ്ഞ നിർദ്ദേശങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും ക്രോഡീകരിച്ച് എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി ഡയറക്ടർക്ക് സമർപ്പിച്ചു.

സഹിതം മെന്ററിങ് പോർട്ടൽ - വിദ്യാഭ്യാസ ഓഫീസർമാർക്കുള്ള ശില്പശാല

അക്കാദമിക നിലവാരത്തിന് പ്രാധാന്യം കൊടുത്തുകൊണ്ട് കേരളസർക്കാർ നടപ്പിലാക്കുന്നതും വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ മുന്നിട്ടു നിൽക്കുന്നതുമായ ഒന്നാണ്

മെന്ററിങ്. ഓരോ കുട്ടിയെയും അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ആവശ്യമായ പിന്തുണ നൽകാനും പ്രോത്സാഹനം നൽകാനും ആത്മവിശ്വാസം ഉറപ്പിക്കുന്നതിനും സഹായകമാകുന്ന വിധത്തിലാണ് മെന്ററിങ് സംവിധാനം വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

പഠനത്തോടൊപ്പം കുട്ടികളുടെ വ്യക്തിത്വവികസനത്തിനും വൈകാരിക പ്രശ്നങ്ങളുടെ പരിഹാരത്തിനും അധ്യാപകരെ മെൻറർമാരാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് സഹിതം. കുട്ടികളുടെ വ്യക്തി പരമായ പ്രശ്നങ്ങൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് അവ മറികടക്കാൻ സഹായിക്കുകയും സവിശേഷ കഴിവുകൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയുമാണ് അധ്യാപകരുടെ പ്രധാനചുമതല.

ജനുവരി 23 ന് സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും സഹിതം മെന്ററിങ് പോർട്ടൽ - വിദ്യാഭ്യാസ ഓഫീസർമാർക്കുള്ള ശില്പശാല സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ജില്ലാ കോർഡിനേറ്റർമാരുടെ സജീവപങ്കാളിത്തം ജില്ലകളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു.

ജില്ലാതല യോഗങ്ങൾ

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി IIന്റെ ജില്ലാ മിഷൻ യോഗങ്ങൾ ജില്ലകളിൽ സംഘടിപ്പിച്ചു. ആർദ്രം,ലൈഫ്,വിദ്യാകിരണം,ഹരിത കേരളം മിഷൻ കോർഡിനേറ്റർമാർ പങ്കെടുത്തു. ഡിഡിഇ മീറ്റിംഗുകൾ, ജില്ലാ വികസന സമിതി യോഗം എന്നിവയും ജില്ലകളിൽ സംഘടിപ്പിച്ചു.

ജന്റർ ഓഡിറ്റിങ്

മുഴുവൻ പാഠപുസ്തകങ്ങളും ജന്റർ ഓഡിറ്റിങ് നടത്തുന്നതിനായി ഒരു പ്രൊപ്പോസൽ തയ്യാറാക്കി. ദേശീയ തലത്തിലുള്ള വിദഗ്ദ്ധരെ ഉൾപ്പെടുത്തിയുള്ള ഒരു വെബിനാറും ശില്പശാലയും എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തുകയും ടെക്സ്റ്റ് ബുക്ക് ജന്റർഓഡിറ്റ് ചെയ്യുന്നതിനുമുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ആർദ്രം

ആർദ്രം മിഷൻ രണ്ടാം ഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി താഴെ പറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാനാണ് ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

ആർദ്രം മിഷൻ ഒന്നാം ഘട്ടത്തിന്റെ ഭാഗമായി കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ, താലൂക്ക് ആശുപത്രികൾ, ജില്ലാ ആശുപത്രികൾ, ജില്ലാ ജനറൽ ആശുപത്രികൾ, മെഡിക്കൽ കോളേജുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചു പൂർത്തീകരിക്കാൻ കഴിയാതിരുന്ന എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്. മുഴുവൻ നഗരാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളും കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളായി പരിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതാണ്. നിലവിലുള്ള ഉപകേന്ദ്രങ്ങളുടെ സ്റ്റാൻഡേർഡൈസേഷൻ ഘട്ടം ഘട്ടമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും നഗര പ്രദേശങ്ങളിലെ ഓരോ ഡിവിഷനിലും വ്യത്യസ്ത പൊതുജനാരോഗ്യസേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ആരോഗ്യ ഉപകേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുകയും അവിടെ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകരെ നിയമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. ഓരോ പ്രദേശത്തെയും പൗരൻമാരുടെ മുഴുവൻ അടിസ്ഥാന ആരോഗ്യവിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജീവിതശൈലിരോഗങ്ങൾ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ തന്നെ കണ്ടുപിടിക്കുകയും, പ്രതിരോധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്.

കേരളത്തിലെ സർക്കാർ ആശുപത്രികളിൽ ക്യാൻസർ രോഗികൾക്ക് ചികിത്സാസൗകര്യം ഉറപ്പാക്കും. പ്രാരംഭ ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ ക്യാൻസർ രോഗം കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കും. സംസ്ഥാനത്തെ മൂന്ന് ക്യാൻസർ സെന്ററുകളുടെയും മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലെ ക്യാൻസർ ചികിത്സാ യൂണിറ്റുകളുടെയും, ആരോഗ്യവകുപ്പിലെ ജില്ലാ ക്യാൻസർ കെയർ യൂണിറ്റുകളുമായി

ബന്ധപ്പെടുത്തിയുള്ള ക്യാൻസർ ഗ്രിഡ് സംവിധാനം നടപ്പാക്കുകയും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ നെറ്റ്വർക്കുകൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്.

പകർച്ചവ്യാധി രോഗനിയന്ത്രണ നിർമ്മാർജ്ജന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും, മലേറിയ, കാലാ അസാർ, ഫൈലേറിയാസിസ്, ക്ഷയരോഗം എന്നിവയുടെ നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിതമാക്കുകയും വയോജനങ്ങളുടെ പ്രത്യേക ആരോഗ്യ ആവശ്യങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് പാലിയേറ്റീവ്, ഫിസിയോതെറാപ്പി സേവനങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ട് ആവശ്യമായ ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ ഉറപ്പ് വരുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്.

ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായി സംസ്ഥാനം തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള ആരോഗ്യമേഖലയിലെ സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും ആദിവാസി വിഭാഗങ്ങൾ, തീരദേശത്ത് വസിക്കുന്നവർ, LGBTIQA+, സ്ത്രീകൾ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ തുടങ്ങിയ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്ന വിഭാഗങ്ങളുടെ ആരോഗ്യ ആവശ്യങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്ത് പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. പുതിയ ജന്തുജന്യ രോഗങ്ങൾ അടക്കമുള്ള പുതുരോഗങ്ങൾ ആരംഭത്തിൽത്തന്നെ കണ്ടെത്താനുള്ള പാരിസ്ഥിതിക-മൃഗജന്യ മനുഷ്യരോഗഘടകങ്ങളും ഒന്നിപ്പിച്ച് പരിശോധിക്കുകയും ഇടപെടുകയും ചെയ്യുന്ന 'One Health Programme' പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതുമാണ്.

കോവിഡിന്റെ മൂന്നാം ഘട്ടത്തെയും, തുടർ പ്രശ്നങ്ങളെയും നേരിടാനും പുതുരോഗങ്ങളുടെ ചികിത്സയ്ക്കും ആവശ്യമായി വരുന്ന ഐസോലേഷൻ വാർഡുകൾ എല്ലാ അസംബ്ലി മണ്ഡലങ്ങളിലും ഒന്നു വീതം സജ്ജമാക്കുകയും പുതുരോഗങ്ങളുടെ ആരംഭം, വ്യാപനം തുടങ്ങിയവ കണ്ടെത്താനും നിയന്ത്രണത്തിനും സഹായകമായ കൊളാബറേറ്റീവ് റിസർച്ച് (Collaborative Research) സംസ്ഥാന വൈറോളജി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്, സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ കീഴിലുള്ള ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, കേന്ദ്ര ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ സഹകരണം വഴി ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതുമാണ്. ആരോഗ്യ മേഖലയിൽ ഗവേഷണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ എല്ലാ തലങ്ങളിലും സജ്ജമാക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാന തലത്തിൽ എസ്.എച്ച്.എസ്.ആർ.സി യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ എത്തിക്സ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുന്നതാണ്.

സാമ്പിളുകളെടുത്ത് ആരോഗ്യ വകുപ്പിന്റെ മേലേത്തട്ടിലുള്ള ലാബുകളിലേക്ക് അയച്ച് പരിശോധന നടത്തുന്ന "ഹബ്ബ് ആന്റ് സ്പോക്ക്" രീതിയിലുള്ള ലാബ് സർവ്വീസുകൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും റഫറൽ പ്ലാൻ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ചികിത്സാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്നതുമാണ്. വയോജനങ്ങളുടെ സ്വാസ്ത്യത്തിനായി മാനസികാരോഗ്യം, വീഴ്ചകൾ, ഡിമെൻഷ്യ, തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ ഇടപെടലുകൾ നടത്തും. ആയുഷ്യമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും. പഞ്ചായത്തുകൾ വയോജന സൗഹൃദമാക്കും. ജീവിതശൈലി രോഗങ്ങൾ, മാനസികാരോഗ്യം, വയോജന ആരോഗ്യവും ക്ഷേമവും, പകർച്ചവ്യാധി നിയന്ത്രണം, രോഗ നിവാരണം എന്നീ ഘടകങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകി ക്യാമ്പയിനുകൾ നടത്തുന്നതുമാണ്.

മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നിലവിലെ അവസ്ഥ താഴെ വിവരിക്കുന്നു.

നിലവിലെ അവസ്ഥ
ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പരിവർത്തന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- ആർദ്രം മിഷന്റെ ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ **886** പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെയാണ് കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളായി പരിവർത്തനം ചെയ്യാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടിരുന്നത്. ഇതിൽ **597** സ്ഥാപനങ്ങളെ പൂർണ്ണമായും പരിവർത്തനം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞു. സെപ്റ്റംബർ മുതൽ ജനുവരി വരെയുള്ള കാലയളവിൽ **8** പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളായി പരിവർത്തനം ചെയ്തു. പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റുവാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ **215** സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പുരോഗമിക്കുന്നു.
- സംസ്ഥാനത്ത് **152** സാമൂഹിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ ബ്ലോക്ക് ലെവൽ കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രമാക്കി ഉയർത്താൻ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും ആയതിൽ **20** എണ്ണത്തിന്റെ പ്രവൃത്തികൾ പൂർത്തീകരിച്ച് ബ്ലോക്ക് ലെവൽ കുടുംബകേന്ദ്രങ്ങളാക്കി ഉയർത്തിയിട്ടുണ്ട്. സെപ്റ്റംബർ മുതൽ ജനുവരി വരെയുള്ള കാലയളവിൽ **13** സാമൂഹിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ ബ്ലോക്ക് ലെവൽ കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രമാക്കി പരിവർത്തനം ചെയ്തു. സാമൂഹിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ ബ്ലോക്ക് ലെവൽ കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രമാക്കി മാറ്റുവാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ **38** സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നടന്നു വരുന്നു.
- 2018-19, 2019-20, 2021-22 എന്നീ സാമ്പത്തിക വർഷങ്ങളിൽ മൂന്ന് ഘട്ടങ്ങളായി **43** താലൂക്ക് ആശുപത്രികൾ ഒ.പി പരിവർത്തനത്തിനായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. താലൂക്കാശുപത്രികളുടെ നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നിലവിലെ അവസ്ഥ താഴെ ചേർക്കുന്നു. സെപ്റ്റംബർ മുതൽ ജനുവരി വരെയുള്ള കാലയളവിൽ രണ്ടാം ഘട്ടത്തിലെ **2** താലൂക്കാശുപത്രികളുടെ ഒ.പി പരിവർത്തനം കൂടി പൂർത്തിയാക്കി.

ഘട്ടം	തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട സ്ഥാപനങ്ങൾ	നിർമ്മാണം പൂർത്തിയായവ	നിർമ്മാണം പുരോഗമിക്കുന്നവ	നിർമ്മാണം ആരംഭിച്ചിട്ടില്ല
ഒന്നാം ഘട്ടം	8	5	1	2
രണ്ടാം ഘട്ടം	27	3	12	12
മൂന്നാം ഘട്ടം	8	-	-	8

വാർഷിക പരിശോധനാ പദ്ധതി

- 30 വയസ്സിന് മുകളിലുള്ള എല്ലാ വ്യക്തികളേയും വർഷത്തിൽ ഒരിക്കലൈങ്കിലും ജീവിതശൈലി രോഗങ്ങൾ സ്ക്രീൻ ചെയ്യാൻ ഒരു സംവിധാനം ഒരുക്കുമെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആരംഭിച്ച വാർഷിക പരിശോധനാ പദ്ധതിയിൽ, 18.10.2022 മുതൽ 30.01.2023 ന് വൈകിട്ട് 6 മണി വരെ **36,33,515** വ്യക്തികളെ സ്ക്രീൻ ചെയ്ത് കഴിഞ്ഞു. ഇതിൽ **2,36,856 (6.5%)** പേർക്ക് ക്യാൻസർ സാധ്യത ഉള്ളതായും, **7,73,578 (21.2%)** പേർക്ക് പ്രമേഹ/രക്താതിമർദ്ദ സാധ്യത ഉള്ളതായും, **1,31,572 (3.6%)** പേർക്ക് ക്ഷയരോഗ സാധ്യത ഉള്ളതായും, **79,436 (2.1%)** പേർക്ക് മറ്റ് ശ്വാസകോശ രോഗങ്ങൾക്കുള്ള സാധ്യത ഉള്ളതായും കണ്ടെത്തി കൂടുതൽ പരിശോധനകൾക്കായി റഫർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- ഇത് കൂടാതെ നിലവിൽ രക്താതിമർദ്ദമുള്ള **4,10,159** പേരുടേയും പ്രമേഹമുള്ള **3,34,840** പേരുടേയും പ്രമേഹവും രക്താതിമർദ്ദവുമുള്ള **92,586** പേരുടേയും രോഗവിവരങ്ങൾ കൂടി ശൈലി ആപ്പ് വഴി രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

- 2022 ഡിസംബർ 24ന് വയനാട് ജില്ലയിൽ സ്ക്രീനിംഗ് പൂർത്തിയായി. സ്ക്രീനിംഗിന്റെ ഭാഗമായി രോഗസാധ്യത കണ്ടെത്തിയ വ്യക്തികൾക്ക് തുടർപരിശോധനകളും ചികിത്സയും ഉറപ്പാക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു. സ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ജീവിത ശൈലി രോഗങ്ങളെക്കുറിച്ചും അവയുടെ കാരണങ്ങളെക്കുറിച്ചും അവബോധം സൃഷ്ടിക്കാൻ വേണ്ടി വിദ്യാകിരണം, ഹരിതകേരളം മിഷനുകളുടെ കൂടി സഹകരണത്തോടെ ആർദ്രവിദ്യാലയം-ഹെൽത്തി ലൈഫ് ക്യാമ്പയിൻ ആരംഭിച്ചു.

ജില്ലാ ക്യാൻസർ കൺട്രോൾ പദ്ധതി

- വാർഷിക പരിശോധനാ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി മുപ്പത് വയസ്സിനു മുകളിൽ പ്രായമുള്ളവരിൽ ക്യാൻസർ സാധ്യതയുള്ളവരുടെ വിവരങ്ങൾ ശൈലി ആപ്പ് വഴി ശേഖരിച്ചു വരുന്നു. ക്യാൻസർ രോഗ സാധ്യത ഉള്ളവരെ കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്ര തലം മുതൽ ഉള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പരിശോധന നടത്തി ആവശ്യമുള്ളവരുടെ സാമ്പിൾ ശേഖരിച്ചു ജില്ലയിലെ ലാബുകളിൽ അയച്ചു രോഗനിർണ്ണയം നടത്തുവാനുള്ള സംവിധാനം ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്.
- റീജണൽ ക്യാൻസർ സെന്റർ, കൊച്ചിൻ ക്യാൻസർ റിസർച്ച് സെന്റർ, മലബാർ ക്യാൻസർ സെന്റർ എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കേരളത്തിലെ ആശുപത്രികളെ ബന്ധിപ്പിച്ചു ക്യാൻസർ ഗ്രിഡ് സംവിധാനം ഒരുക്കുവാനുള്ള രൂപരേഖ തയ്യാറായിട്ടുണ്ട്.
- ക്യാൻസർ രോഗ സാധ്യതയുള്ളവരുടെ വിശദമായ ക്ലിനിക്കൽ, ലാബ് പരിശോധനകൾക്കായി ക്യാൻസർ കെയർ പോർട്ടൽ ഇഹെൽത്ത് വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ക്യാൻസർ കെയർ പോർട്ടലിന്റെ ഉത്പാദനം ബഹു: മുഖ്യമന്ത്രി 2022 നവംബർ ഒന്നാം തീയതി, കേരളപ്പിറവി ദിനത്തിൽ, നിർവ്വഹിച്ചു.
- 30/01/2023 ന് വൈകിട്ട് 4 മണി വരെ 4742 പേരുടെ ക്ലിനിക്കൽ സ്ക്രീനിംഗ് ഈ പോർട്ടൽ വഴി നടത്തിയിട്ടുണ്ട്.
- ബഹു: ആരോഗ്യവും വനിതാ ശിശു വികസനവും വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ ക്യാൻസർ ബോർഡ് യോഗം നടത്തി പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്തു. ഈ യോഗത്തിൽ ക്യാൻസർ കൺട്രോൾ പദ്ധതിയുടെ കരട് മാർഗ്ഗരേഖ അംഗീകരിച്ചു.

ഹബ്ബ് ആൻഡ് സ്പോക്ക് മോഡൽ ലാബ് നെറ്റ്വർക്ക്

- എഎംആർ ലാബുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തടസ്സങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്യാൻ സംസ്ഥാനതല യോഗം ചേർന്നു. ഹബ്ബ് & സ്പോക്ക് ലാബുകൾക്കായുള്ള ഗതാഗത മാതൃകകൾ ജില്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് വികസിപ്പിക്കുന്നു.
- ലെവൽ 3, ലെവൽ 4 രോഗാണുക്കൾക്കായുള്ള റെഫറൽ ലെവൽ ഹബ്ബ് ലബോറട്ടറികളുടെ ചർച്ചകൾ നടന്നു. ഇത് സംബന്ധിച്ച് തോന്നയ്ക്കൽ വൈറോളോജി ലാബുമായുള്ള യോഗം പൂർത്തിയായി. എൽഡിഎംഎസ് പോർട്ടലിന്റെ സംയോജനം സംബന്ധിച്ച പ്രാരംഭ ചർച്ചകൾ എൻഐസി & ഇഹെൽത്ത് ടീമുകളുമായി പൂർത്തിയായി. ക്യാൻസർ കൺട്രോൾ പ്രോഗ്രാമുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എൽഡിഎംഎസ് പോർട്ടലിന്റെ പ്രാഥമിക പരിശോധന പൂർത്തിയായി. ലബോറട്ടറി റിപ്പോർട്ടിംഗിനായി പോർട്ടൽ പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കുന്നു. മറ്റ് ലൈൻ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റുകൾ, മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലെ ലാബുകൾ, റഫറൽ ലാബുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള അഡ്വാൻസ്ഡ് ലബോറട്ടറികളുടെ സംസ്ഥാനതല ശില്പശാല പൂർത്തിയായി. പ്രവർത്തനങ്ങളും ആവശ്യങ്ങളും മാപ്പ് ചെയ്തു.

വിശദമായ അവസ്ഥാ വിശകലനവും തയ്യാറെടുപ്പുകളും ഭാവി കർമ്മപദ്ധതിയും തയ്യാറാക്കി.

വയോജന-സാന്ത്വന പരിചരണം

- പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പോളിസിയിലൂടെ ഓരോ ഘടകങ്ങളും പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കുന്നതിന് ഈ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിദഗ്ധരുമായി ചർച്ച ചെയ്തു വിശദമായ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കും. ഇതിനായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ, സമയക്രമങ്ങൾ, ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ എന്നിവ നിശ്ചയിക്കാനും മേൽനോട്ടം വഹിക്കുവാനും വേണ്ടി ബഹു; ആരോഗ്യവകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ ഒരു ഉന്നതാധികാര സമിതി രൂപീകരിച്ചു. ഉന്നതാധികാര സമിതിയുടെ യോഗം ജനുവരി നാലാം തീയതി തിരുവനന്തപുരത്ത് വെച്ച് നടത്തി.
- 2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ ബജറ്റിൽ പാലിയേറ്റീവ് കെയറിനായി വകയിരുത്തിയ അഞ്ച് കോടി രൂപ ഉപയോഗിച്ച് നടപ്പിലാക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി എല്ലാ മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ യൂണിറ്റുകൾ ആരംഭിക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാലിയേറ്റീവ് കെയർ ജില്ലാ പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കുവാനും, ആയുർവേദ, ഹോമിയോ ചികിത്സാ ശാഖകളുടെ സാധ്യതകൾ കൂടി സാന്ത്വന പരിചരണ രംഗത്ത് ഉപയോഗപ്പെടുത്താനും, ഈ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന Community Based Organisations (CBOs) ന് അക്രഡിറ്റേഷൻ നൽകുവാനും കൂടി ബജറ്റ് വിഹിതം ഉപയോഗിക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- കിടപ്പിലായവരുടെയും പരസഹായം ആവശ്യമുള്ളവരുടേയും കൃത്യമായ കണക്ക് ലഭിക്കുന്ന രീതിയിലുള്ള സർവ്വേ വാർഷിക പരിശോധനാ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നടന്നു വരുന്നു.
- സാന്ത്വന പരിചരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഹോമിയോ വകുപ്പിന്റെ സംസ്ഥാന തല അവലോകന യോഗം ഒക്ടോബർ മാസം 18നും ഭാരതീയ ചികിത്സാ വകുപ്പിന്റെ നവംബർ മാസം അഞ്ചാം തീയതിയും നടത്തി. സാന്ത്വന പരിചരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള ശില്പശാല ഭാരതീയ ചികിത്സാ വകുപ്പിൽ ഒക്ടോബർ മാസം 23-24 തീയതികളിലും ഹോമിയോ വകുപ്പിന്റെ ശില്പശാല നവംബർ മാസം 4-5 തീയതികളിലും നടത്തി. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള സംസ്ഥാന തല മാർഗ്ഗരേഖയും രണ്ട് വകുപ്പുകളും പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിൽ സാന്ത്വന പരിചരണം നടത്തുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

എകാരോഗ്യ സമീപനം (One Health Initiative)

- കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടേയും (RKI) ലോക ബാങ്കിന്റെയും സഹായത്തോടെ നടപ്പിലാക്കുന്ന ഒരു പദ്ധതിയാണ് വൺ ഹെൽത്ത്.
- ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത നാല് ജില്ലകളിലും (പത്തനംതിട്ട, ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, ഇടുക്കി) പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു. ലബോറട്ടറി ജീവനക്കാർക്കുള്ള പരിശീലനം 2022 സെപ്റ്റംബർ 15 നകം പൂർത്തിയായി. നാല് ആദ്യ ഘട്ട ജില്ലകളിലും ബ്ലോക്ക് തല ശില്പശാലകൾ പൂർത്തിയായി. കിലയുടെ പിന്തുണയോടെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രതിനിധികൾ, സെക്രട്ടറിമാർ, മറ്റ് മിഷനുകളിൽ നിന്നുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥർ, സന്നദ്ധ സംഘടനകളിൽ നിന്നുള്ള പ്രതിനിധികൾ എന്നിവർക്കായി

പരിശീലനങ്ങൾ നടത്തി. ലാബ് ശ്രംഖല ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള വിലയിരുത്തൽ പൂർത്തിയായി. ലാബുകളുടെ ഗ്യാപ്പ് അനാലിസിസ് പൂർത്തിയായി. വേൾഡ് വൺ ഹെൽത്ത് കോൺഗ്രസുമായി ബന്ധപ്പെട്ട റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി അന്തിമരൂപം നൽകി. ഡബ്ല്യു.ഒ. എച്ച്.സി.യിൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട പഠനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള നൂതനാശയങ്ങളും മോഡലുകളും തയ്യാറാക്കി. നൂതനാശയങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രോട്ടോക്കോളുകൾ തയ്യാറാക്കി.

- **എ.എം.ആറിലെ കമ്മ്യൂണിറ്റി ബേസ്ഡ് പങ്കാളിത്ത കാമ്പയിനുകൾ:** പത്തനംതിട്ട ജില്ലയിലെ നൂതന മാതൃകകൾ (പ്യാർ) പ്രോഗ്രാം, ഫ്രെയിംവർക്ക്സ് ആൻഡ് ആക്ഷൻ പ്ലാൻ എന്നിവയ്ക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകി വരുന്നു. ആർദ്രം രണ്ടാം ഘട്ടത്തിന്റെ ഭാഗമായി കർസാപ് - വൺ ഹെൽത്ത്-ആർ.കെ.ഐ ഇനിഷ്യേറ്റീവ് എന്നിവയുമായി സഹകരിച്ച് പദ്ധതി നടപ്പാക്കാനും തീരുമാനമായി. സംസ്ഥാനതല സെന്റർ ഫോർ വൺ ഹെൽത്ത് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിക്കുകയാണ്. വാർത്താവിനിമയം, ഐടി, പൊതുജനാരോഗ്യം എന്നീ മേഖലകളിൽ മൂന്ന് വിദഗ്ദ്ധരെ വൺ ഹെൽത്തിനായി നിയമിച്ചു. എഎംആർ നിരീക്ഷണത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു
- പത്തനംതിട്ട ജില്ലയിൽ ആന്റി-മൈക്രോബിയൽ റെസിസ്റ്റൻസിനെതിരെ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുവാനായി ക്യാമ്പയിൻ ആരംഭിക്കുവാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി ഒരു ശില്പശാല സംഘടിപ്പിച്ചു.

രോഗ നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ (Disease elimination)

- മലേറിയ 2025 ഓടെയും, മന്ത് രോഗം 2027 ഓടെയും, കാലാ അസാർ 2026 ഓടെയും, ക്ഷയരോഗം 2025 ഓടെയും, മീസിൽസ്-റുബെല്ല 2023 ഓടെയും നിവാരണം ചെയ്യുക എന്നതാണ് നിലവിലെ ലക്ഷ്യം.
- 2022 ഓടെ പത്തനംതിട്ട, ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, ഇടുക്കി, എറണാകുളം ജില്ലകളിലും 2023 ഓടെ തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, മലപ്പുറം, വയനാട്, പാലക്കാട്, തൃശ്ശൂർ ജില്ലകളിലും 2024 ഓടെ കാസറഗോഡ്, കണ്ണൂർ ജില്ലകളിലും 2025 ഓടെ കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലും മലമ്പനി നിവാരണം ചെയ്യാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്ന് വരുന്നു. ഈ ജില്ലകളിൽ ജില്ലാ, ബ്ലോക്ക് തല ടാസ്ക് ഫോഴ്സ് യോഗങ്ങൾ കൂടി, മലമ്പനിക്കെതിരായ നിരീക്ഷണം ശക്തിപ്പെടുത്തി. മലമ്പനി ചികിത്സയ്ക്ക് വേണ്ട മരുന്നുകളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കി. ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർക്ക് പരിശീലനങ്ങൾ നൽകി. പത്തനംതിട്ട, കാസറഗോഡ്, കണ്ണൂർ ഒഴികെ മറ്റ് ഒരു ജില്ലയിലും കഴിഞ്ഞ അഞ്ച് വർഷമായി ഒരു Indigenous മലേറിയ കേസ് പോലും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടില്ല.
- മന്ത് രോഗ നിവാരണത്തിനായി Mass Drug Administration (MDA) പ്രോഗ്രാം, Transmission Assessment Survey (TAS) എന്നിവ തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, തൃശ്ശൂർ, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ ജില്ലകളിൽ പൂർത്തിയായി. കാസറഗോഡ് ജില്ലയിൽ മൂന്നാം റൗണ്ട് TAS 2022 ഒക്ടോബർ മാസം പൂർത്തിയായി. മറ്റ് ജില്ലകളിൽ ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ TAS സർവ്വേ നടത്താനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്ന് വരുന്നു.
- നിലവിൽ എല്ലാ ജില്ലകളിലും കാലാ അസാർ കേസുകൾ നിവാരണത്തിനുള്ള പരിധിയേക്കാൾ കുറവാണ്. കാലാ അസാർ സാധ്യതയുള്ള കേസുകളുടെ നിരീക്ഷണവും ലാബ് പരിശോധനയും, sandfly ഹോട്ട്സ്പോട്ടുകളുടെ നിരീക്ഷണവും വെക്ടർ മാനേജ്മന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങളും, ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുമാണ് പ്രധാനമായും നടന്ന് വരുന്നത്.

ഇൻ്റഗ്രേറ്റഡ് മെഡിസിനും ഗവേഷണവും (Integrated Medicine & Research)

- വിവിധ ചികിത്സാ ശാഖകളുടെ ഏകോപനത്തിലൂടെ ശാസ്ത്രീയ ചികിത്സ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, ആരോഗ്യ രംഗത്ത് ഗവേഷണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങളോടെ ജീവിതശൈലി രോഗങ്ങളുടെ പ്രതിരോധത്തിലും ആരോഗ്യ വർദ്ധക പ്രവർത്തനങ്ങളിലും, സാന്ത്വന പരിചരണത്തിലും വിവിധ ചികിത്സാ രീതികളുടെ ഏകോപനം സാധ്യമാക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് വിവിധ ചികിത്സാ ശാഖകളിലെ ഡോക്ടർമാരുടെ യോഗം നടത്തി. തുടർ ശില്പശാലകൾ നടത്തി ഏതൊക്കെ മേഖലകളിൽ ഏകോപനം സാധ്യമാകുമെന്ന് കണ്ടെത്താൻ തീരുമാനിച്ചു.
- IAV, IGIB, RGCB, NIV, തുടങ്ങിയ ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി സഹകരിച്ച് ആരോഗ്യ രംഗത്ത് ഗവേഷണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്ന് വരുന്നു.

സാംക്രമിക രോഗനിയന്ത്രണത്തിനുള്ള ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾ (Infectious disease Infrastructure)

- സംസ്ഥാനത്തെ 140 മണ്ഡലങ്ങളിലും കുറഞ്ഞത് പത്ത് കിടക്കകൾ വീതമെങ്കിലും ഉള്ള ഐസൊലേഷൻ വാർഡുകൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിലേക്ക് ആകെ ഉള്ള 140 ൽ 86 നിയോജക മണ്ഡലങ്ങളിൽ നിലവിൽ സൈറ്റ് തയ്യാറാണ്. ഇതിൽ 83 സ്ഥലങ്ങളിൽ നിർമ്മാണം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. 10 സ്ഥലങ്ങളിൽ നിർമ്മാണം പൂർത്തിയായി. 2023 മാർച്ച് മാസത്തോടെ 48 സ്ഥലങ്ങളിൽ നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. പൂർത്തിയായ 10 ഐസൊലേഷൻ വാർഡുകളുടെ ഉത്ഘാടനം ഡിസംബർ മാസം 17ന് കോഴിക്കോട് നടന്ന ചടങ്ങിൽ വെച്ച് ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രി നിർവ്വഹിച്ചു.

പൊതുവായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- ആർദ്രം മിഷന്റെ ഭാഗമായി കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന പ്രതിനിധികൾ എന്നിവർക്കായി ടീം ബിൽഡിംഗ് പരിശീലനത്തിനുള്ള പരിശീലകരുടെ പരിശീലനം രണ്ടു ബാച്ചായി നടത്തി.
- ആർദ്രം മിഷൻ രണ്ടാം ഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കാനായി സംസ്ഥാന തല സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റിയും, സംസ്ഥാന തല എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയും രൂപീകരിച്ചു. എല്ലാ ജില്ലകളിലും ആർദ്രം നോഡൽ ഓഫീസർമാരെ നിയമിച്ചു.
- ആർദ്രം മിഷൻ രണ്ടാം ഘട്ടത്തിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിശദമായ മാർഗ്ഗരേഖ പുറപ്പെടുവിച്ചു.
- പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഹെൽത്ത് ഗ്രാന്റ് വഴി ലഭിക്കുന്ന ഫണ്ട് ആർദ്രം മിഷൻ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാൻ വേണ്ടി ഉപയോഗിക്കാൻ വേണ്ട മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കി.
- ആർദ്രം മിഷൻ രണ്ടാം ഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ഡയറക്ടറേറ്റിലെ പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർമാർ, ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർമാർ, ജില്ലാ പ്രോഗ്രാം മാനേജർമാർ, ആർദ്രം ജില്ല നോഡൽ ഓഫീസർമാർ എന്നിവർക്ക് പരിശീലനം നൽകി.
- ആർദ്രം നോഡൽ ഓഫീസർമാരുടെ അവലോകന യോഗങ്ങൾ ആഴ്ചയിൽ ഒരിക്കൽ ഓൺലൈനായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്യുന്നു. സംസ്ഥാന തല

എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റി യോഗം മാസത്തിലൊരിക്കൽ യോഗം ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്യുന്നു.

- ആർദ്രം മിഷന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട പത്ത് വിഷയമേഖലകളിലേയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാൻ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- സംസ്ഥാന തല സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റി സെപ്റ്റംബർ 19 നും ഡിസംബർ 2 നും ബഹു: ആരോഗ്യ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ യോഗം ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തി.